

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni iavek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 28. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

IZTREZNJENJE NA MADŽARSKEM

Z rimskimi dogovori so politični krogi vedno bolj nezadovoljni — Bojazen pred izolacijo — Madžarska se mora sporazumeti pred vsem z Malo antanto

Budimpešta, 24. marca. r. Dočim so bili tukajšnji politični in gospodarski krogi sprva navdušeni nad rimskimi dogovori med Mussolinijem, Gömböšem in Dollfusom, se je sedaj po nedeljskem govoru g. Mussolinija in po odmevu rimskih protokolov v drugih državah razpoloženje znatno preobrnilo. Predvsem je madžarske kroge vznemirilo dejstvo, da se o madžarskih revizionističnih zahtevah pri rimskih pogajanjih sploh ni razpravljalo in da v rimskih protokolih ta kardinalni problem madžarske politike ni niti z besedico omenjen, niti samo naznačen. Tudi v svojem nedeljskem govoru je Mussolini omenil madžarske revizionistične zahteve docela izven okvira rimskih dogovorov in še to le na ponovno zahtevo madžarskega ministrskega predsednika Gömböša, dočim se je Mussolini odločno uprj zahtevi, naj se madžarske revizionistične zahteve upoštevajo tudi v političnem protokolu o rimskih razgovorih. A baš v Mussolinijevem govoru, ki je na eni strani sicer ustrezal madžarskim zahtevam, pa vidijo na drugi strani otežkočenje izpolnitve njihovih želja. V madžarskih krogih namreč mislijo, da je Mussolini s svojimi teritorialnimi zahtevami Italije v Afriki, ki jih je posebno naglašal, zelo zmanjšal možnost sporazuma med Italijo in Francijo, a od tega sporazuma je po mnenju madžarskih krogov v glavnem odvisna diplomatska rešitev revizionističnega vprašanja. Gömböšev potova-

nje v Rim torej madžarske javnosti ni pomirilo, marveč le še bolj vznemirilo. V političnih krogih se vedno bolj uveljavlja mnenje, da je Gömböš s svojimi rimskimi dogovori zapeljal madžarsko zunanjo politiko v »ono najnevarnejšo nevarnost«, ki se že oblikuje v pogajanjih Hitlerja z Jugoslavijo. V zvezi s tem ne opozarjajo samo na vršča se trgovinska pogajanja med Nemčijo in Jugoslavijo, marveč tudi na dolg razgovor, ki ga je imel Hitler z bolgarskim generalom Žekovim, ki je po svojem povratku v Sofijo brez prikrivanja povedal, da se Nemčija zблиžanja Bolgarije in Jugoslavije ne bo le veselila, nego tudi po vseh možnih podpirala, kajti med Nemčijo in Jugoslavijo ni nikalnih sporov. Če se to zgodi, bi bila Madžarska dejansko še bolj izolirana, kot je bila doslej in bi vsi rimski gospodarski dogovori padli v vodo. Zato vse bolj prevladuje mnenje, ki ga podčrtavajo zlasti gospodarski krogi, da je Madžarski predvsem potreben sporazum z Jugoslavijo, odnosno Malo antanto ter da je docela zgrešena politika režima, ki se je brez pridržka obesil na Mussolinijevo barko. Mnogo komentarjev vzbuja tudi dejstvo, da Gömböš o rimskih dogovorih ni poročal v poslanski zbornici, marveč za zaprtimi vrati v zunanje političnem odboru in da doslej ni bilo izdano še nikakoli uradno pojasnilo. Iz tega sklepa, da je naletel Gömböš v odboru na ostro kritiko ter da sedaj išče izhoda iz zavzojene situacije.

Dr. Beneš še enkrat o Avstriji

Praga, 24. marca. AA. ČTK poroča: Odgovarjajoč na postavljena vprašanja pred odboroma za zunanje zadeve parlamenta in senata je zunanji minister dr. Beneš vnovič poudarjal važnost končne rešitve avstrijskega vprašanja za evropsko politiko.

Dr. Beneš je nato izjavil, da je zadovoljen, ker so vsi govorniki hladnokrvno premotriili nedavni govor Mussolinija. Celotno opozicijsko govorniki so se vzdržali vsakega pretiravanja. S tem je potrjeno sozlasje češkoslovaške politike proti revizionizmu.

Dr. Beneš je dalje izjavil, da dvomi, da je mogel Mussolini govoriti »o odvzemu madžarskega ozemlja«, ker mu je dobro znano, kako so ravnali na mirovni konferenci pri določevanju mej in teritorialne pripadnosti, kako je zlasti ravnal vrhovni svet, v katerem so bili zastopniki Amerike, Velike Britanije, Italije in Francije. Če pa je to Mussolini v resnici izjavil, smatram, je delal dr. Beneš, da so te besede plod nesporazuma.

Glede evropske solidarnosti, o kateri je neki poslanec izjavil, da je ni več, je dr. Beneš izjavil, da kaže primer Italije in njene borbe za rešitev avstrijskega vprašanja, da vendarle obstajajo napori za sodelovanje. Dr. Beneš je končal svoja izvajanja s tem, da bo po njegovem mnenju prišlo do sodelovanja tudi v vprašanju podunavja, in sicer do političnega in gospodarskega sodelovanja. Na koncu koncev bo postranskega pomena, kakšno bo končno ime tega dunavskega vprašanja.

cijelnih krogih odklanjajo vsako izjavo o tem, kakšna vprašanja bo načela japonska vlada v neposrednih diplomatskih pogajanjih z ameriško vlado, so v dobro poučenih krogih mnenja, da bo Japonska postavila naslednje zahteve: 1. Ukinitve prepovedi priseljevanja Japoncev v Ameriko, 2. Priznanje Mandžukua in 3. Ukinitve ameriških mornariških in letalskih oporišč na Filipinih. Japonska bi se zato obvezala, da na pomorski konferenci leta 1935 ne bo zahtevala enakost mornarice. Končno smatrajo, da ni izključeno, da se bo pri teh razpravah govorilo tudi o sklenitvi ameriško-japonske nenapadalne pogodbe.

Proces proti atentatorjem zaključen

Beograd, 24. marca. r. Pred državnim sodiščem je bil danes končan proces proti Orebu, Podgorcu in Begoviću, ki so bili obtoženi, da so poizkušali izvršiti atentat na Nj. V. kralja o priliki njegovega bivanja v Zagrebu. Danes je govoril samo še zadnji zagovornik obtožencev odvetnik Sima Ivanišević. Ko je predsednik vprašal obtožence, ali imajo še kaj pripomniti, so vsi po vrsti izjavili, da se pridružujejo izvajanjem svojih zagovornikov, da pa se vsi globoko kesajo svojih dejanj in prosijo za milo kazen. Sodišče naj upošteva, da so bili zapeljani in da so v glavnem zaradi bede in siromaštva za denar služili izdajalcem. Sodba bo objavljena v sredo 26. t. m. ob 11. dopoldne.

800 mrtvih v Hakodatu

London, 24. marca. AA. Iz Tokija poročajo: Dozdaj so v Hakodatu našli nad 800 mrtvih. 80 trupel so našli na dvorišču neke šole. 60 oseb, ki so jih morali zaradi požara evakuirati, je umrlo zaradi mraza.

Nemško-ruska pogajanja so se razbila

Pariz, 24. marca. AA. Iz Berlina poročajo, da so sovjetsko - nemška trgovinska pogajanja včeraj definitivno prekinili. Do sedanja pogajanja niso uspela. Sovjetska delegacija je zahtevala petstinski kredit v znesku 300 milijonov mark za nova sovjetska industrijska naročila v Nemčiji. Obenem naj bi Nemčija podaljšala sovjetske menice, ki letos zapadejo, za eno leto. Nemška delegacija je te predloge odklonila.

Omejitev deviz v Nemčiji

Berlin, 24. marca. AA. Zaradi povečanja pasivnosti nemške zunanje trgovine je devizna centrala sklenila, da dovoli aprila meseca samo 35% zahtevanih tujih deviz.

Borznata poročila.

INOZEMSKA BORZE.
Curih. Pariz 20.38. London 15.76. New York 3087/8. Bruselj 72.10. Milan 26.55. Madrid 42.26. Amsterdam 208.40. Berlin 122.75. Dunaj 56.50. Praga 12.85. Varšava 56.30. Bukarešta 8.05.

V Planici

je vse pripravljeno...

Glede vremena se ni treba bati — Tekmovalci trenirajo — Pred velikim krstom naše skakalnice

Rateče-Planica, 24. marca

Naša Planica nas še nikoli ni pustila na cedilu. Snega je dovolj in velika skakalnica za Slatno je pripravljena kakor se spodobi. Ploškev so od včeraj na danes še enkrat steptali in tako je pripravljeno za jutrišnja tekmovalna več kot dobro. Vreme je precej zanesljivo in ne daje povoda za skrbi. Po včerajšnjih povišanih rosi so se davi skoraj popolnoma razgubili oblaki in okrog poldneva se je začela izgubljati tudi megla, ki pa ni takšna, da ne bi od časa do časa skozi njo pokukalo sonce.

Temperatura je okrog ničle in če nas ne varajo napovedi domačinov in strokovnjakov, se ni bati katastrofe, temveč je pričakovati izboljšanja. Vsekakor za izvedbo tekmovalja ni nobene nevarnosti.

Dom Ilirije je središče organizacije. Poleg funkcionarjev je sprejel pod svojo streho še devetletno ekipo Norvežanov, in sicer Hofa, Sörensen, Allstada, Ullanda, Guttormsen, Sigmunda in Birgerja Ruuda, Nashen Urdala ter Avstrica Hölla iz Malnita in Weissbacherja iz Beljaka. Razen njih so na trening prispeli tudi naši tekmovalci, in sicer Palme, Šramel, Istenič, Novšak, Dečman in Pribošek.

Pri včerajšnjih treningih, ki so končali z rekordom Avstrica Hölla na 83 m in pri katerih je skočil Birger na 82 m, si je Šramel poškodoval koleno, a tudi Istenič je tako nesrečno padel, da oba najbrž ne bosta mogla jutri startati. Norvežani so skakali med 60 in 70 m, deloma tudi nad 70 metrov. Pripravljeni so, da bo jutri padel rekord in da bo nemara dosežena znanaka 90 metrov. Danes ob 11. so odšli zopet na trening, skakali bodo tudi še popoldne, nato pa bo skakalnica zaprta in temeljito pripravljena za jutri na svoj veliki krst, ki naj ji prinese slavo in ime največjih in najbolje urejenih skakalnic vse Evrope. Imena Birger in Sigmund Ruud ter Sörensen jamšijo za to.

Pri včerajšnjih treningih so vsi norveški tekmovalci, pa tudi Avstrijec Höll, pokazali diven stil in razen enega, so bili vsi skiti izvoženi. Jutri bo v Planici na startu elitna svetovnih smučarjev, ki je prišla ob za-

ključku sezone iz vseh krajev Evrope, da tu še enkrat pomeji svoje sile in moči in da letošnjo smučarsko sezono krona z rekordnim uspehom, ki najbrž ne bo izostal. Zatorej jutri vsi v Planici, saj je vreme ugodno in ne dela nobenih skrbi!

Zadnja navodila

Posebni vlak odide iz Ljubljane ob 6.30, namenjen je v glavnem smučarjem in pride ob 8.30 v Planico. Ustavil se bo na gorenjskem kolodvoru, v Škofji Loki, v Kranju, Lescah, na Jesenicah in v Planici. Povratek iz Planice je ob 19. Posebni vlak bo imel tudi zvezo z vrhničam in kamničamom.

V Planici sami je vse urejeno za sprejem in preskrbo gostov. Prvi posebni vlak bo počakal v Planici sami in bo po tekmi goste odpeljal v Kranjsko goro. Blizu skakalnice bo tudi urejen zasilen buffet, kjer bodo nudili čaj in razna okrepčila. Opozorjamo, da se obeh vlakov lahko poslužijo tudi oni, ki imajo režijske karte ali druge ugodnosti na železnici oziroma znižano vozno!

Dva posebna vlaka

Iz Zagreba odpelje ob 5. posebni vlak, več sto zagrebških smučarjev in prispe v Ljubljano ob 8. Zjutraj in odpelje ob 8.16. Ta vlak je drugi posebni vlak, ki bo odšel pol ure za prvim in eventualni zamudniki ali pa oni, ki jim je prvi prežgoden, sedejo nanj.

Darila zmagovalcem

Zavedajoč se važnosti mednarodnih skakalnih tekem v Planici so naši najodličnejši predstavniki javnih oblastev razpisali za zmagovalce krasna darila. Tako bo prejel zmagovalec v konkurenci zlato uro, darilo ministra za telesno vzgojo g. dr. Haruške, drugoplasirani pokal ban dr. Maruške, razpisana pa so še tri darila. Tako bo prejel tekmovalce, ki bo dosegel najdaljši skok, posebno darilo, ravno tako tudi najboljšje plasirani Jugoslovenci. Darila, to je pokale, so darovali poleg omenjenih še župan dr. Puc, Zveza za tujski promet in SK Ilirija.

Ing. Franjo Dedek pripoveduje

Italijanske oblasti so ravnale z njim vseskozi korektno

Ljubljana, 24. marca.

Inž. Franjo Dedek se je sredi po polletni odsotnosti vrnil domov v naročje veselih svojcev. Po polletnem odmoru je zopet mogel prižgati svojo priljubljeno pipo, ki jo je moral ves ta čas pogrešati in se moral zadovoljiti z italijanskimi cigareti. Z velikim zadovoljstvom je ravno tistal v ustih svojo pipo, kakor da bi hotel nadoknaditi vse izgubljeni čas, ko ga je posetil naš poročevalec.

G. inž. Franjo Dedek nam je radevolje popisal vse svoje burne doživljaje, ki so ga prislili, da mu je bila za šest mesecev odvzeta svoboda. Še sedaj se mu vidi na obrazu zadovoljstvo, ko mu je bilo včeraj v zaporu sporočeno, da je »assolto«, da je prost. V kratkih besedah je opisal svoje doživljanje.

G. inženjer se je 17. septembra peljal z avtomobilom na Reko, kjer je dal pri nekem italijanskem fotografu razviti svoje filme. Policija je med tem te filme, ko je bil pri licitaciji na Susaku, zaplenila. Policisti so ga na reško kvesturo, češ, da mora nekaj pojasniti. Tu so ga pridržali do 10. zvečer, čeprav se je poveljnik kvesture ves čas trudil, da bi pojasnil zmoto. Vse intervjuje pa niso zalegle in so inženjerja Dedka aretirali ter ga v njegovem lastnem avtomobilu prepeljali v Trst. Filmi, ki jih je našla policija, so bili pokvarjeni in so italijanske oblasti sumle, da jih je inž. Dedek nalašč sam pokvaril. V Trstu so ga nato namestili v takozvani jezuitski ječnik, ki je na zelo slabem glasu. Še isti večer so ga zasilili. Ves dogodek je bil za inženjerja silno mučen in se mu je dozdevalo, da je prišel nad njega, kakor se sam izraža »filmomondo« — vesoljni potop, kajti uvidel je, da so sodniki, ki so ga zasliševali, prepričani, da imajo opravka s špijonom velikega obsega.

Čez nekaj dni so ga z njegovim avtom, ki ga je vodil sam preiskovalni sodnik, odpeljali na kraj, kjer je fotografiral vojaško kuhinjo. Tam so našli nove obremenilne momente. Zenska, ki zapira železniške rampe, je namreč izjavila, da je inženjer Dedek, predno je izročil fotografski aparat naredniku, nekaj z njim manipuliral, kar je potrdilo sum, da je filme nalašč pokvaril. Ravno na to se je upiral ves sum italijanskih oblasti in so na podlagi tega dvignili proti inž. Dedku obtožbo zaradi špijanaze. Preiskovalni sodnik mu je izjavil, da bo moral pred izredni tribunal v Rim. Prepeljali so ga nato v zapore v Koper, kjer je v pričakovanju živčev ves čas.

v negotovosti prebil božič in novo leto. Ni čuda, da je bil duševno zelo potrt in da mu jed ni teknila. V tem času je dobival redno dopise od svojega prokurista Podlesnika, na katere je tudi redno odgovarjal. Na pobudo zdravnika je tudi prejel najboljše hrano in je amalu krizo srečno preстал.

Sredi januarja je prišel v Koper novi preiskovalni sodnik od tribuna iz Rima. Bil je v pravem pomenu besede gentleman. Vso preiskavo je obnovil in ponovno zaslišal vse priče. Da bi izjavo čim prej pojasnil, se je 24 dni mudil na meji in se je vrnil z rezultatom, ki je inženjerja Dedka veselo presenetil. Policija v Rimu, ki je pregledala inženjerjeve filme, je po napornih poskusih filme toliko popravila, da so se mogli kolikor toliko spoznati. S tem je bilo dokazano, da predstavljajo filmi posnetke zgradb, ki jih je inženjer Dedek zgradil v Jugoslaviji. Rimska policija je tudi dognala, da so bili filmi pokvarjeni zaradi tega, ker niso bili razviti pri zeleni, temveč pri običajni rdeči luči, kar je pripisati napaki fotografa. Italijanski fotograf, zaslišan pod prisogo, je to napako priznal. S tem je bila zadeva rešena in če ne bi bilo tragičnega nesporazuma zaradi pokvarjenih filmov, sploh ne bi prišlo do inž. Dedkove aretacije. Preiskovalni sodnik iz Rima je storil več, kakor je bila njegova dolžnost. Ves čas so z gospodom inženjerjem postopali navzlic strogim predpisom nadvrse korektno in je inž. Dedek poln hvale. Odločno demantira vesti, da so zaporu v Kopr u nehičjenik in da je kuhinja slaba, ker se je mogel prepričati baš o nasprotnem. Tudi karabinjerji so z njim ravnali kar najbolje. V zaporu se je smel vsak dan na velikem dvorišču sprehajati, tudi je imel na razpolago štiri vo, edino časopisov ni dobil.

Ko so mu v Kopru sporočili, da je prost, je takoj sedel na vlak in se odpeljal v Trst, obenem pa je to sporočil svojemu pravnemu zastopniku v Ljubljani dr. Milanu Korunu. Med pripovedovanjem sves čas prihajale pisemne čestitke od številnih prijateljev in znancev, mnogo jih je bilo tudi, ki so prišli g. inženjerja osebno čestitati. Inž. Dedek nas naproša, da ne tem mestu sporočimo njegovo zahvalo vsem prijateljem, ki so v tem času z njim čutili, posebno pa je dolžan zahvala svojim uradnikom, ki so v času njegove odsotnosti vestno vodili vse posle njegovega podjetja.

Seja senata

Danes se je pričela podrobna razprava, ki bo trajala do torka — Veliko zanimanje za ekspozice zunanjega ministra

Beograd, 24. marca. r. Senat je na včerajšnji seji končal načelno razpravo o proračunu in je na koncu popoldanske seje z 62 proti 6 glasovom odobril proračun v načelu. Na današnji seji se je pričela podrobna razprava o proračunu. Razpredel je tale: Danes bodo razpravljali o proračunih vohovne državne uprave, pokojninah in invalidninah, državnih dolgovih in rezervnih kreditih ter o proračunih finančnega, pravosodnega in prosvetnega ministrstva. Jutri so na vrsti proračuni notranjih zadev, vojske in mornarice, prometa in socialne politike, v ponedeljek pa zgradbe, trgovine, šume in rude, telesne vzgoje. V torek bo o priliki razprave o proračunu svojega resora

podal zunanji minister ekspozice, v katerem se bo dotaknil tudi najnovnejših dogodkov v mednarodni politiki. Nato bo sledila še razprava o finančnem zakonu, tako da se bo po vsej priliki v torek zvečer vršilo zaključno glasovanje o proračunu.

Na današnji dopoldanski seji so bili po kratki debati in po pojasnilih, ki jih je podal finančni minister, sprejeti proračuni vohovne državne uprave, penzije in invalidnine ter proračun finančnega ministrstva. V debati je govoril med drugimi senator g. dr. Gustav Gregorin, ki se je v svojem govoru bavil predvsem z odnošaji do Italije in zahteval nekatere remedure.

Ponovna obdukcija Staviskega in Princea

Samomor Princea popolnoma izključen — še štirje kompromitirani poslanci bodo izročeni sodišču

Pariz, 24. marca. AA. V zvezi s poročilom, ki ga je dal pred parlamentarnim preiskovalnim odborom o aferah Staviskega poslanec iz Bordeauxa Philip Henriot, trdi dobro poučeni krogi, da se francoski parlament sestane v sredo ali v četrtek, da izroči 4 poslanke sodišču. Henriot jih je namreč obtožil, da so ti poslanci leta 1926 intervenirali v korist Aleksandra Staviskega in da so tedanje sleparije Staviskega ostale zaradi tega neznane. Ti poslanci so Proust, Hulin, Pouy in Odin.

Pariz, 24. marca. AA. Iz Chamonixa poročajo, da so tamkaj davi odkopali v prisotnosti zastopnikov oblastev posmrtno ostanke Aleksandra Staviskega. Danes jih prepeljejo v Pariz radi nove sodno-zdravniške preiskave.

jonskih zdravnikov dognala tole: 1. da je pri sodniku Princeu nastopila smrt, ker je njegovo truplo povozil vlak; 2. da je bil Prince omamljen z nekim opojnim sredstvom, predno so ga položili na železniško progo; 3. da so podplutle na sodnikovem licu nastale preden je vlak razmesaril sodnika; 4. da so sodnika Princea položili na tir nezavestnega in 5. da govore vsa dejstva proti samomoru.

Pariz, 24. marca. AA. Iz Chamonixa poročajo, da so tamkaj davi odkopali v prisotnosti zastopnikov oblastev posmrtno ostanke Aleksandra Staviskega. Danes jih prepeljejo v Pariz radi nove sodno-zdravniške preiskave.

Tajna pogajanja med Ameriko in Japonsko

Pogajanja se nanašajo tudi na važne vojaške zadeve — Vznemirjenje v angleških krogih

London, 24. marca. w. Izmenjava not med Ameriko in Japonsko je izzvala v londonskih političnih krogih znatno pozornost, posebno ko se je pokazalo, da so se pogajanja med obema državama začela že 1. februarja in se od tedaj o njih čuvala najstrožja tajnost. Listi smatrajo sporazum Amerike z Japonsko kot prvi korak za priznanje Mandžukua po Ameriki.

»Daily Telegraph« zahteva v zvezi s tem, naj bi Amerika o svojih namerah poučila Društvo narodov, da bi države Društva narodov prav tako opustile svojo politiko nepriznanja in mogle uživati v Mandžukuu enake pravice, kakor jih namerava očitvidno Amerika tamkaj zamenjati za svoje priznanje.

Washington, 23. marca. w. Dasi v ofi-

Za novo meščansko šolo na Dolenjskem

Ali bi ne bil najdostojnejši spomenik Jurčiču meščanska šola njegovega imena?

Stična, 23. marca. Na vsej 70 km dolgi dolenjski zemlji od Ljubljane do Novega mesta ne moremo imenovati niti ene meščanske šole. Vsa vzgoja mladine je prepuščena le osnovni šoli. Dasi ravno so kraji okoli Stične, St. Vid in Višnja gore zelo obiljeni in je tu nad 1800 šolobveznih otrok, še sedaj ni prišlo nikomur na misel, da bi pokrenil akcijo za otvoritev vsaj ene šole, ki bi mogla naši zapuščenim mladini nuditi nekoliko višjo tudi strokovno izobrazbo, kot jo more nuditi osnovna šola. Narod pri nas je napreden, razume pomen izobrazbe in bi prav gotovo z vsemi silami sodeloval pri delu, ki naj bi dolenjski mladini s temeljitejšo vzgojo in boljso izobrazbo zagotovil boljšo bodočnost. Današnja doba zahteva novo, izobraženo in strokovno podkovano meščansko mladino, kar ni samo individualna osebna ali krajevna potreba in nujnost, temveč državna potreba. Dosedaj je prav majhno število mladine bodisi iz Stične ali drugih sosednjih krajev študiralo v Ljubljani, kajti naše revno, kmečko prebivalstvo ne zmore kljub dobri volji stroškov, ki so za vzdrževanje študentov v mestu potrebni, niti se mladina v mesto ne more voziti, ker to pač zahteva mnogo dela, samozatajevanja in vztrajnosti pri veliki oddaljenosti naših krajev od mest. Zato ni čuda, da lahko na prste preštejemo vso ono mladino, ki iz naših krajev pohaja v mestne šole.

Misel o meščanski šoli je živela med vidnejšimi posamezniki že delj časa. Da pa bi dovedla do organizirane akcije za realizacijo, do tega ni prišlo radi današnjih težkih gospodarskih prilik, ki že v kraljevo vsako stremenje po kakršnekoli napredku. Vendar mislimo, da se pri takem delu, ko nam gre za bodočnost in za vzgojo mladine, ne smemo strašiti nikakih zaprek. Smisel, volja ter stremenje za napredkom se ne izkaže v dobrih sletinah, ko je vsaka graditev lahka, marveč v težkih časih, ko se je treba za vsako malenkost boriti.

Navajamo podatke, ki naj utemelje potrebo ustanovitve meščanske šole. Meščanska šola je kljub svojemu zelo »meščanskemu« imenu po svojem bistvu prava nadaljevalna osnovna šola. Osnovna šola je bolj vzgojevalnica kot učilnica. Njen izobraževalni del, pouk, je nekoliko okoren, ker se ravna vedno po sposobnosti slabih in najslabših učencev. Osnovna šola mora vzgojiti in sprejeti vsakogar. Nasprotno meščanska šola ne more biti odvisna od materiala, ki ga ima, ker ga izbira sama. Po svojem tipu prilagodi mladino najbližji okolici ter jo tako pripravi za delo v domačem kraju, ki je lahko industrijski, obrtni ali izrazito agrarni. Glede na to more biti meščanska šola po zakonu industrijskega, obrtnega ali kmetijskega tipa. Zato ne more biti nobena druga srednja šola

tako priznana podeželju kot lahko prilagodljiva meščanska šola. V najbolj obiljenih krajih naše Dolenjske, ki imajo osnovne narodne šole in ki so tako blizu skupaj, da bi mladina iz njih hodila lahko v mešč. šolo (ki bi seveda morala biti v geografskem središču, t. j. v Ivančni gorici oziroma v Stični, ako bi bili pogoji za ustanovitev tu boljši), je 7 osnovnih nar. šol s približno 1800 šolarji. Ti kraji so: Stična, St. Vid, Muljava (Polje), Višnja gora, Vel. Gaber, Krka, Zagradec. Od omenjenih vrste šoljarjev hodi ca 800 otrok v višjo nar. šolo, t. j. v 5, 6, 7. in 8. razred. Veliko število šolobvezne mladine priča, kako potrebna je ta meščanska šola. Veliko število obiskovalcev je tudi porok, da li imela meščanska šola vedno dovolj gojencev, saj dajo že same 3 najbližje šole (Stična, St. Vid, Višnja gora) okoli 400 otrok višje narodne šole, od katerih bi večina bila sposobna za meščansko šolo. Meščanska šola v našem delu Dolenjske ne bi bila pomembna samo za Stično in njeno bližnjo okolico, temveč za vso srednjo Dolenjsko. Bila bi to prvi in edini hram vzgoje in napredka v naši do sedaj zapušteni Dolenjski.

Kakor je razvidno iz zakona o meščanskih šolah, za ustanovitev le-te ni toliko zamotanosti in težav, kot z ustanovitvijo osnovne šole. Meščanske šole se namreč odvijajo po državni ali banovinski potrebi, pri čemer prevzema država ali banovina vse delo za šolo nase. More pa zahtevati otvoritev tudi občina, ki pa mora preskrbeti stanovanja za učiteljsko (a ne plačuje stanarine), dalje telovadnico, oz. telovadnico, delavnice, ako je šola obrtnega tipa, oz. kos odelane zemlje, ako je kmetijskega tipa.

V Jurčičevi ožji domovini je bilo ob devetdesetletnici rojstva prvega slovenskega romanopisca zelo mnogo navdušenja za rojaka Jurčiča. Prišlo se je celo delo za postavitev Jurčičevega spomenika in je sedaj v polnem teku. Ali se ne bi dala zvezati misel o postavitvi spomenika z mislijo ustanovitvi meščanske šole v Jurčičevih krajih? Ali ne bi bil najvrednejši spomenik velikemu Dolenjsku meščanska šola njegovega imena? Jurčičeva meščanska šola! Ali se ne bi najbolj oddolžila Dolenjska svojemu rojaku, mojstrskemu slikarju kmetijskega življenja, baš s tem, da zgradi in ustanovi hram vzgoje, dela in izobrazbe za dolenjsko mladino?

V želji nanovo oživetja misel na meščansko šolo ter tako »kromno pripomoček« graditvi boljše bodočnosti. Dolenjecem smo napisali te vrste ter v upanju, da bodo naš odmeva pri naših gospodarskih in javnih delavcih, ki so pokazali v zadnjem času mnogo resnega razumevanja za potrebe naše doline ter za napredk naših krajev.

Poklicni fotografi so zborovali

Občni zbor Združenja fotografov dravske banovine. — Poklicni fotografi priznavajo, da so zaostali

Ljubljana, 24. marca. Občni zbor združenja fotografov dravske banovine je v sredo v knjižnici ZTOI otvoril načelnik g. Hugon Hibšer s pozdravom predsednika Okr. odbora g. Pristova in tajnika g. Šubica ter zastopnika mestne obrtne oblasti g. Grasselja, nato je po obširni poročali prav o vseh podrobnostih delovanja in prav znatnih uspehih, zlasti pa o boju proti šušmarstvu. Ko je z zahvalnimi besedami orisal velike zasluge ZTOI, je predvsem govoril o določitvi delokroga pokrajinskih fotografov, nato pa o veliki škodi, ki jo dela prepovedano nabiranje naravnih izven sedeža fotografov, ter naznanil, da se potovalec licence neupravičeno fotografom ne bodo več izdajale. G. Kramarič je protestiral v imenu pokrajinskih fotografov, ki so prav tako člani združenja, ker odbor podpira v boju proti njim poklicne fotografe, čeprav tudi mnogi teh nima izpolnjen. Tajnik g. Marjan Kunc se je zahvalil g. Josipu Rebeku za uspešno posredovanje v davčnih zadevah, nato je pa ostro napadel amaterje kot šušmarje, češ, da vsi hlepe tudi po zaslužku. Načelnik je opozoril, da šušmarji večkrat delajo tudi pod zaščito poklicnih fotografov. Iz poročila blagajnika g. Franca Kunca posnemamo, da ima združenje 21.000 Din premoženja, vendar je pa še cela tretjina članov dolžna prispevke. S sprejemom vsega proračuna ostane tudi deseterina članarina. Podnačelnik g. Jože Pogačnik je poudarjal, da okus prebivalstva rapido napreduje, poklicni fotografi so pa daleč zaostali, kar je pravi vzrok krize med fotografi, saj sedaj njihovi izdelki ne ustrezajo več duhu časa. Ker smo poklicnega fotografa in njih kolego pohvalili kot najboljšega fotografa, je referent napadel naš list, razen tega nam je očital prekratko poročanje o razstavi. Pri

tem je pozabil, da je združenje povabilo zastopnike vseh treh ljubljanskih dnevnikov v razsodišče, nato pa edino našega zastopnika ni povabilo k zasedenju razsodišča, vsiljevati se pa seveda nečemo, sicer smo pa obširno poročali o lanskem obnem zboru, pozneje pa tudi prav topla priporočila referentove razglednice. Govornik je nadalje podčrtal, da je bila razstava protest proti amaterjem in izjavil, da so razen treh amaterjev vsi drugi na svoji razstavi razstavili le slabše stvari. Ker strokovni učitelj na obrtno-nadaljevalni šoli ni sodoben, mora nekdo biti poslan v inozemstvo, da postane tehnični in estetski svetovalec svojim tovarišem. Za porazno obdobje samih sebe so se kolegi referentu zahvalili z največjim odobravanjem, končno je pa načelnik še javil, da je združenje referenta predlagalo ZTOI, da ga pošlje v inozemstvo.

Predsednik Oo. g. Pristov je pozdravil zborovalce tudi v imenu ZTOI ter po svojem poročilu o pereh vprašanih zagotovil podporo obeh korporacij, za njim je pa še tajnik Oo. g. Šubica poročal o novih davčnih predpisih. G. Blaznik je predlagal obdavičje aparatov v posesti amaterjev, a načelnik je pojasnil, da bi se ta predlog lahko spremenil v škodo prenatrženih poklicnih fotografov. Ugotovljeno je bilo tudi, da vsak pokrajinski fotograf po zakonu sme fotografirati tudi portrete, končno je bilo pa soglasno sklenjeno, da vsak poklicni fotograf sme fotografirati povsod in tudi na cestah z »Leico«, če spoštuje zakon in ima le kvalificirane pomočnike. Ko je tudi g. Kramarič še opozoril na potrebo večje strokovne izobrazbe, je bilo sproženih še več vprašanj, nato se je pa po štirih urah in pol zborovanja končalo v splošni harmoniji.

Mirim kraljica čokolade

Specialitete so: MLEKITA — polmlečna čokolada KAVITA — mlečna s kavinim okusom MASLITA — dezertna čokolada brez pri-mesi GRENKITA — plemenita gorčica naravne čokolade. Zapomnimo imena, da moremo zbirati po svojem okusu, ko kupujemo čokolado.

Lepo pomladno vezivo

Ljubljana, 24. marca. Eden naših najpopularnejših fotograf-skih umetnikov, ki je z drugimi dvignil stopnjo našega fotamatertva na res za-vidno višino, prof. Janko Ravnik, nas je za prve pomladanske dneve in velikonočne praznike razveselil zopet z novo serijo umetniških originalnih razglednic - fotogra-fij, ki se ne le morejo kosati z vsemi po-dobnimi inozemskimi izdelki, nego jih po umetniški vrednosti celo prekašajo.

Človek, ki išče iz dneva v dan v mestu, niti ne ve, koliko prelestnih lepot skriva v sebi naša slovenska zemeljska. Odkriva jo nam je vedno z večjim uspehom naši naj-marljivejši fotomaterij, med katerimi je gotovo eden najodličnejših naš prof. Janko Ravnik, ki sicer svojo umetnost precej skri-va sam vase, a nam vendar z vsako novo sliko dokazuje visoko kakovost svojega dela in študija. Nova serija njegovih fotografij, ki obsega 12 slik, je razen ene barjanske zajeza na našem lepem Gorenjskem, ki vsakega fotomaterija in letoviščarja nudi ved-no nove in nove zanimivosti. Slike obsegajo motive iz Rateč, izpod Storžice, iz Robano-vega kota s pogledom proti Ostriču, iz Martuljaka, z Vogarja v Bohinju, z Zgornje-ga Jezerskega in z Uškovnice v Bohinju, a ostale, ki ne predstavljajo krajev, nego le pribrano naravo, nam predstavljajo mišni avrileki, narejeni izpod Golice in pri-vo pomladanske tolehi polja zadnje, izred-no uspele, ki nam kaže breze na našem Barju.

Kakor smo že naglasili, so vse slike te najnovejše prof. Ravnikove serije res prava umetniška dela, ki zaslužijo največjo po-zornost naše javnosti, ker so obogatila našo še precej skromno domačo zalogo umet-niških razglednic-fotografij, a poleg tega nam razodevajo našo zemljo v vsej njeni lepoti in mikavnosti in so torej tudi važno in pomembno propagandno sredstvo za naš turizem.

Prosветno delo šent-lovrenskega Sokola

Trebnje, 23. marca. To pot so si naši vrli šentlovrenski di-latanti izbrali Petar Petrovičev dramo v 3 dejanjih »Duše«, ki smo jo videli v ne-deljo in s katero so se igralci predstavili po zmognostih na eni in po pridnosti na drugi strani ter si ponovno zagotovili upra-vičeno pohvalo kot najpridnejše in naj-marljivejša diletantska sokolska družina mirenškega sokolskega okrožja. Br. Pugač in s. Perkova, ki sta »Duše« spravila na oder, pač nista pričakovala, da bodo igralci občinstvo tako zadovoljili in sta z uspe-hom svojih igralskih duš v resnici lahko zadovoljna. Šentlovrenčani so pokazali s to igro mnogo igralskega napredka in mar-ljivosti družine zaslužijo vse priznanje.

Petrovičeve »Duše«, globoka ljudska drama, se godi v sedanosti. Pisatelj slika veliko duševno trpljenje kmečke družine Stančičeve, ki kljub premožnosti okusa vse gorje in razdvojenost med posameznimi družinskimi člani. Jela Stančičeva ima sina Stefana in pastorka Nikolo. Sin Stefana je imel v mladosti dekle Jelo, ki ga je ljubilo, a razmere niso dopustile zakona in očeš je v Ameriko. Delal je v Ameriki, trpel in hrepenel. In to hrepenenje ga privede zopet domov, kjer pa gospodinja že Lela kot žena Nikole, katero so razmere prisilile, da je vzela, četudi je ljubila med tem še ve-dno Stefana. Med Stefanom in Nikolo za-vlada sovraštvo, ki se tako stopnjuje, da Nikola ponovno skuša ubiti Stefana. Razdvojenost duše silno trpe in konec temu trpljenju napravi Lela s tem, da se vrže v potok, kjer utone. Čas celi rane, tudi najhujše, in končno si Stefan in Nikola odpušta in se v ljubezni do polja in do-mačih posvetila delu, da ohranita dom in rešita polje, ki je kot posledica njunega trpljenja neobdelano tudi trpelo.

Mati Jela Stančičeva je bila skozi vsa tri dejanja nedosegljiva in je bila vloga v pravih rokah. Prav dober je bil tudi Bo-

ni planinski praznik na Gorjaneh in to-mbolo, spomladan pa cvetlični dan. Iz blagaj-niškega poročila je razvidna aktivna 361,76 Din. Prometa je bilo 15.585 Din, dolg pri mestni hranilnici 1500 Din, planinski sklad za kodo pa znaša istotam 9383,75 Din. Po predlogu revizijskega odbora je bilo celot-nemu odboru izglasovana razrešnica. Od-bor je ostal isti, kot doslej, le namestu g. Zagorca je bil imenovan g. Setinec. Ker se k slučajnostim ni nihče oglasil, je pred-sednik zaključil občni zbor z apelom, da naj vsak član pridobi še nove člane.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 24. marca katoličani: Gabrijel, Jarošlav, pravoslavni 11. marca. Jutri: Nedelja, 25. marca katoličani: Oznanjenje M. D., Predrag, pravoslavni 12. marca.

DANASŠJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Vse je komedija. Kino Ideal: V znamenju križa. Kino Dvor: V svitu zore. ZKD: »Španska muha« ob 14.15 v ki-nu Matic.

Slavnostna akademija ljubljanskega So-kola ob 20. v Unioni.

Udruženje rezervnih oficirjev občni zbor ob 17. v društvenem prostoru. »Zvezda«, II. nad.

Udruženje jugoslov. inženjerjev in arhi-tektov, sekcija Ljubljana, občni zbor ob 19.30 v lastnem lokalu, Kongresni trg 1-II. Društvo »Soča«, predavanje g. dr. Brile-ja ob 20.30 »Pri levcu«.

VI. delavski prosvetni večer »Svobodec« in »Zarjek« ob 20. v Delavski zbornici. Krajevna organizacija JNS Mestni trg letna skupščina ob 19.30 v mestni posve-tovalnici.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: Revizor iz Petrovgrada (Vlasta Burian).

Kino Ideal: V znamenju križa.

Kino Dvor: Mamiša.

ZKD: »Španska muha« ob 11. dopoldna v kinu Matic.

Kino Šiška: Njena Visokost prodajalka.

Glavna skupščina združenja piletic ob 9.30 v mali dvorani Trgovskega doma.

Banorinska skupščina Rdečega križa ob 10. na magistratu.

Kolo jugoslovenskih sester občni zbor ob 15. v mali dvorani Kazine.

Slavnostna akademija ljubljanskega So-kola ob 15. v Unioni.

Društvo »Dela in ekistence« ustanovni občni zbor ob 10. v salonu »Pri levcu«.

Mladinski odsek Sokola I. na Taboru, šauanka za moško in žensko dečo ob 15. v veliki dvorani Sokolskega doma.

KAC: Ilirija: mednarodna nogometna tekma ob 15.30 na igrišču Ilirije.

Hašk: Primorje ob 15.30 na igrišču Pri-morja. Predtekma ob 14.

Crosscountry prvenstvo Ljubljana ob 11. pod Celnikovim gradom.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12, Hočevar, Ljubljana VII, Celovška cesta 84 in Ustar, Sv. Petra cesta 78.

Izpod sita

Za veliko noč ima vsak svoje: jedež brez višjih pretenzij klobaso, nezmernej šunko s kruhom, plebeček kofač, a za mene poeta je velika noč pripravila kakor sapica lahko in kakor pena, ki se je iz nje poro-dila Venera, rahlo ter kakor solnce rume-no pinco. Lepo oblo in trdo ter sladko se topečo kot pomladno sanjavo žlahtno de-večko. Iz oken pekov in slaščičarnj se nam že smehljajo in vabijo k prazničnemu uživanju. O pozajaj! Po dva kovača so ...

O prozal kakor tedaj pred 6 leti ali neko-liko več, ko so bila jajčka po podlugem di-narju, sedaj jih pa peki dobe na debelo po 30 par, in kakor tedaj, ko je bila moka po 5 Din, sedaj je pa le po 2.80 kila. Prav nič niso večje in teže pince sedaj, morda pa za spoznanje manjši sladke, ker se je pač cukerek tako neznanjko podražil. Kaj pa hočemo, saj živimo od izgube.

Veselo Alelujo vsem ubogim mojstrom pinc!

Občni zbor jeseniškega »Bratstva«

Jesenice, 24. marca. Na Jesenicah je sicer več sportnih klub-ov, a med najljubšimi je gotovo »Brat-stvo«, katerega občni zbor je bil te dni. Po pozdravu predsednika Ljotze Božiča je poročal tajnik Cinkovic, da šteje klub 131 članov in naraščaja. Kakor prejšnja leta, je tudi lani priredil običajen klubski dan, ki je pokazal sadove sistematičnega dela in vzgoje. Klubovi dohodki so znašali lani 47.869, izdatki pa 44.736 Din, kar je razvid-no iz poročila blagajnika Ručigaja. Klubovo premoženje znaša 13.791 Din, inventar je pa po poročilu gospodarja Pogačnika vreden 30.183 Din.

Zborovalce je pozdravil župan g. Zab-ka-ter ter z lepimi besedami bodril članstvo k še intenzivnejšemu delu in še večji ljubezni do kluba.

Za smučarski odsek je poročal njegov načelnik, znani naš internacionalca Janko Smolej. Odsek je priredil klubski dan, na katerem si je priboril naslov klubskega pr-va-ka v teku Polde Markelj, v skokih pa Ivan Zupan. Bratstvo se je udeležilo pod-saveznega tekmovalstva na Bledu, medklub-skih tekem, tekmovalstva na Ročci, raznih drugih prireditvah kakor tudi tekem za pr-venstvo JZSS in SKJ. Fran Smolej si je v Planici pri državnem prvenstvu med Jugo-slavani priboril prvo mesto v teku, pri tek-mah za slovensko smučarstvo v Zakopanem na Poljskem je bil pa med Jugoslovani naj-boljši. Odlično se je plasiral tudi pri prven-stvenih tekmah SKJ.

O lahki atletiki je poročal Drago Cerar. Omeniti je zlasti, da je klub znatno razši-ril svoje igrišče in ga tako uredil, da je go-tovo eno najlepših v dravski banovini. Za mladinski odsek je poročal Tone Ručigaj. Klub ima precej nadarjenega naraščaja, ki se z uspehom udejstvuje v raznih sekcijah.

Med najmočnejše odseke spada nogo-metni, ki o njem poročal Jože Cinkovic. Odsek šteje 50 igrancev, klub je odigral lani 6 prvenstvenih in 36 prijateljskih tekem. Pomladi si je priboril tudi prvenstvo pode-želja. Razmerje golov znaša 161 proti 108 v korist »Bratstva« Pri volitvah je bil zo-pet za predsednika izvoljen Ljotze Božič, v odbor pa večina starih delavcev. Prijetnje-nih je pa bilo k sodelovanju tudi nekaj no-vih moči.

Za povzdigo našega tujskega prometa

Iz zanimivega referata zborničnega tajnika dr. Koceta na plenarni seji zbornice za TOI

Ljubljana, 24. marca.

V drugem delu svojega poročila se je zbornični tajnik dr. Koceta dotaknil prometa, ki je v zelo ozki zvezi s pospeševanjem tujskega prometa. Brez dobrih cestnih zvez si ne moremo misliti tujskega prometa kar velja zlasti za dravsko banovino. V naši banovini imamo 615 km državnih cest, 1078 km banovinskih cest I. reda in 2889 km banovinskih cest II. reda, skupaj torej 4087 km banovinskih cest, kar pomeni, da imamo okrog 15 odstotkov državnih cest, dočim je minister za gradbe v proračunski debati izjavil, da je v vsej državi 25 odstotkov državnih cest. Naša banska uprava stori za ceste kolikor more, saj je žrtvovala lani pri 87.000.000 banovinskega proračuna 26.000.000 materijelnih izdatkov za ceste, dočim je dotanja s strani države z okroglo 4.600.000 Din vsaj za polovico premajhna.

Glede železniškega prometa je omeniti, da posveča naša direkcija vsjo pozornost tujskemu prometu in gre tujcem v vsakem pogledu na roko. Glede na novo povišanje cen voznih listkov zaradi povišanja transportne takse bi bilo uместno, da bi železniška uprava uvedla polovična, tako zvezne weekend-karte, ki bi veljale od sobote jutruja do ponedeljka jutruja, in sicer za vse vlake in se relacije na 150 km. V zvezi s tem je omeniti vprašanje ugodnostnih voženj za posamezne skupine, ki so sedaj

možne le v okviru skupin SPD, dočim morajo druge skupine posebej prositi generalno direkcijo. Prometno ministrstvo na bi odstopilo kompetenco za izdajo ugodnostnih znižanih voženj za posamezne skupine oblastnim železniškim direkcijam.

V najožji zvezi s pospeševanjem tujskega prometa je tudi vprašanje propagande. Priznati je treba, da store merodajne ustanove, med njimi zlasti Zveza za tujski promet v Ljubljani, zelo mnogo, če upoštevamo razpoložljiva sredstva. Glede smisla, v kateri naj gre naša propaganda, je omeniti, da so Angleži in Američani zelo dovzetni za kampańiranje odnosno bivskiranje Dejstva pa je tudi, da je dravsko banovino bolj kakor katerikoli drugi kraj v vsej Evropi primerna za kampańiranje. In temu vprašanju bo treba posvetiti večjo pozornost.

Važno je seveda tudi vprašanje vzgoje našega ljudstva v tujko prometnem pogledu. Prepričan je, da moramo biti napram tujcem vjudni in obzirni, se je v našem ljudstvu precej ukoreninilo. Le tujcem prihajajo pritožbe. Končno je poročevalec omenil kot primer najžalostnejšega spričevala za nas, da se je iz naše ožje domovine izvozil po mnenju angleških strokovnjakov edinstven predhistorični zaklad na vsem svetu. V kratkem pričakujemo uveljavljenje okvirnega zakona o turizmu, ki je že nujno potreben.

Dr. Viktor Murnik 60 letnik

Ljubljana, 24. marca.

Cepprav je dr. Viktor Murnik še vedno med našimi najodličnejšimi telovadci, vendar bo jutri star že 60 let, pa sem ga obiskal na njegovem lepem domu na solnem Mirju. Ko sva kramljala o tem in onem, se seveda nisva mogla ogniti telovadbe, saj so mu že na gimnaziji dovolili posebno vrsto, ki je telovadila zase in tudi javno nastopala že leta 1891 in 1892 na abiturijentskih veseljih v Kamniku in Kranju. Že kot izvrsten telovadelec je prišel k Sokolu, a tudi kot jurist v Gradu

je sodeloval pri češkem Sokolu, obiskoval je pa tudi telovadbo in predavanja o njej na univerzi. Med slovenskim dijastvom so bile tedaj še hude debate zaradi pomena telovadbe in sokolstva, ker je pa ostal zmagovalce naš jubilar, ki je sokolstvo in rodoljubarske staze in parad prijeljal k pravemu delu v telovadnici.

Ze v dijaških letih je današnji jubilar delal v Zbornici za trgovino in obrt. Ko je leta 1898 promoviral za doktorja prava, je bil nekaj časa pri ljubljanskem sodišču, a pomlad leta 1900 je bil imenovan za zborničnega koncipista, vodilni tajnik je pa postal že leta 1901 in je ostal do leta 1925, ko je bil ta odlični gospodarski strokovnjak na lastno prošnjo upokojen.

Bil je v ustanovnem odboru trg. društva »Merkur« in prišel izdati »Narodno-gospodarski Vestnik«, ki ga je tudi urejal 2 leti. Kot slovenski narodnogospodarski pisatelj je dr. Murnik prišel orati ledino. Predvsem je poročal o državni akciji za ohranitev in okrepitev obrtnega srednjega stanu s članki »Malemu obrtniku v pomoč« ter »Osnova in poslovanje obrtnih, pridobitnih in gospodarskih združenj, ki so se danes zanimivi, zavzemali se je pa tudi za razstave vajenskih del. »O varstvenih znamenjih« je napisal večje samostojno delo v »Trgovski Vestnik«, nato je pa sodeloval tudi pri novem »Narodno-gospodarskem Vestniku« za važno razpravo o postanku in organizaciji trgovskih in obrtnih zbornic, kjer se je zavzemal za priključitev štajerske k Ljubljani, kar je bilo velikega političnega pomena. Po prevratu je za ZTOI sestavil spomenico o tedaj jako prečnem vprašanju »Kontrolne proste trgovine« in z njo v zvezi »O dopustnem trgovskem dobičku«. Kot referent je pisal tudi za veliko nemško delo, ki je izšlo na Dunaju, o naši slavnikaški in željarski domači obrti, kjer je posegel tudi globoko v zgodovino. Pri trgovskem društvu »Merkur« je bil dolgo vrsto let odbornik in je bil za svoje zasluge izvoljen tudi za častnega člana. Že l. 1901. je v Zbornici sprožil misel za osnovo slovenske trgovske akademije. Mislil, ki se je po prevratu uresničila brez ovir, je tedaj začel na hudo odpor Nemcev in vlade, doseženo je bilo pa vsaj toliko, da je vlada dovolila zbirati ustanovni sklad, ki je v teku let dosegel znatno vsoto. L. 1906 je sprevljal v tek ustanovitve železnega Zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani, pozneje je bil pa tudi v njegovem kuratoriju. Po prevratu 1919. je pa dr. Murnik sprožil v Zbornici tudi misel za ustanovitev velikih vzornih šolov — brž ko bi dopuščale razmere. Tudi na konferenci, ki jo je vlada sklicala l. 1920, da razpravlja o prireditvi velike obrtne razstave, je prodrl Murnikovo mnenje, naj se namesto enkratne razstave prireja vsako leto velja. Izvršil je prvo organizacijska dela

za I. ljubljanski velesejem in je ves čas član velesejskega izvršilnega odbora. Cepprav je vedno nastopal kot najodličnejši Sokol, so ga vendar vedno tudi nasprotniki spoštovali kot najkorektnjšega uradnika in strokovnjaka.

Jubilant je pa tudi že od dijaških let odlični sodelavnik našega lista, saj je leta 1896 in 1897 urejal sokolsko rubriko ter tudi pozneje napisal dolgo vrsto podlistkov, ki so med drugim tudi dokazali, da je tudi kot humorist pravi brat Rada Murnika. Razen prav informativnih gospodarskih člankov je v našem listu objavil prve članke o pravi sokolski misli in organizaciji, na kar je naš list še danes ponosen. Njegove razprave so mnogo pripomogle k napredku našega narodnega gospodarstva, zlasti pa k razvoju pravega sokolstva.

Najfinejši čut za ritim pri telovadbi pa temelji na dr. Murnikovi veliki muzikalnosti, saj je bil njegov učitelj klavirja sam slavn Hofmeister. Vse življenje dr. Murnika je mogočena harmonija, ki naj zveni še dolgo njemu v srečo in narodu v korist!

Zborovanje trboveljskih rudarjev

Trbovlje, 23. marca.

V ponedeljek ob 9. uri dopoldne je sklicala II. skupina rudarske zadrage v Delavskem domu zborovanje rudarjev, ki se ga je udeležilo okrog 500 rudarjev. Na zborovanju je poročal pokrajinski načelnik II. skupine o skrčenem obratovanju rudnikov, ki povzroča porast revščine v rudarskih revirih. Položaj se od lanskega leta ni mnogo izboljšal, na poletje se utegne pa še poslabšati, če nova pogajanja za dobave premoga državnim železnicam ne bodo ugodno zaključena. Stara pogodba poteka l. aprila, zato je nujno potrebno, da se ta pogodba pravočasno sklene, ker bi sicer nastopilo nekako brezposledno stanje, od katerega je druga leta trpelo le delavstvo. Zastopniki II. skupine so že 12. januarja s posebnimi vlogami opozorili merodajne činitele na to okolnost, zato je pričakovano, da bo letos pogodba pravočasno sklenjena. — II. skupina je zaprosila merodajne činitele, da bi se naklonila manj zaposlenemu delavstvu sedaj za velikončne praznike primerna podpora bodisi v denarju ali živežu, ker plačuje delavstvo tudi prispevke v Bednostni fond. Zastopniki delavstva so dobili osebno zagotovilo, da se bo skušalo njihove predloge uvaževati.

Nato je govoril Pliberšek o razdeljevanju štihtov ob praznovnih dneh, o intervenciji zaradi nakazovanja življenjskih potrebščin na račun procentov v rudniških konzumih, nato pa omenjal razne stanovske zadeve, ki se tičejo delavstva. — Govornik je naglašal, da je dolžnost delavskega zapupnika intervenirati za vsakega delavca, bodisi katerega koli prepračanja ali nazora. — Govornik je zatem prečita resolucijo, neslovljeno na bansko upravo, ministrstvo železnice s ciljalne politike ter sume in rube, v katerih se opisuje težak položaj rudarskega delavstva zaradi številnega praznovanja, ter prosi, da bi se pospešila predstojenčja pogajanja med TPD in drž. železnico za dobavo premoga in da bi se dobavne količine primerno zvišale. Resolucija je bila soglasno sprejeta. — Končno je govornik še omenil, da je rudarska oblast volitve delegatov v II. skupino potrdila, nakar je prečital imena izvoljenih delegatov s pripombo, da naj vsak delavski zapupnik stori v revirih svojo dolžnost. — K besedi se je nato oglasil še delegat g. Giulietti, ki je apeliral na vodstvo skupine, da bi pogosto prirejela zborovanja, da bo članstvo obveščeno o delu svojih zapupnikov. Skupina naj bi skrbela za to, da bi se dovršile nedograjene hiše na Tereziji, kjer bi našlo stanovanje 50 družin. Stanovanjski problem naj se reši s pravilnikom, ki se naj sestavi v sporazumu z del. zastopniki. Skupina naj skrbí za to, da se uzezniki eksistenčni minimum in minimalne mezde za vso državo. V svrhu sanacije bratovske skladnice naj prispevajo vsa rudarska podjetja v državi od produkcije tone rude po Din 5.— v sanacijski fond Bratovskih skladnic, kar je bilo že lanko leto predlagano, pa se do danes še ni ničesar ukrenilo na merodajnih mestih, zato je treba znova to zahtevati in vztrajati, da se to uzakoni. — Vse predloge delegata g. Giulietija so zborovalci soglasno osvojili, nakar je predsednik g. Filip Murn zaključil zborovanje.

Inserirajte v »Slovenskem Narodu«

Skladišče parketov zgorelo

Majhen požar, a izredno velika škoda. — Nad 4000 m² parketov uničenih

Ivančna gorica, 23. marca.

Komaj poldrugo leto je minilo, ko je uničil požar v Ivančni gorici obsežno lesno skladišče g. Josipa Zajca, kateremu je tedaj zgorelo več vagonov najlepših desk, že se je v četrstajni noči sopes pojavil na koncu vasi rdeči petelin, to pot v skladišču parketov tovarnarja g. Josipa Koščaka. Bilo je okrog 23.15, ko so kriki »Tovarna gorila« budili mirno speče vaščane, ki so vsi zbegani in v strahu drveli na prost in dalje proti Koščakovim tavnici parketov. Tovarna sama sicer k sreči ni gorela, pač pa so ognjeni zublji divje prasketali skozi streho zidanega, popolnoma zaprtega skladišča, v katerem so bile velike zaloge prvovrstnih, za prodajo pripravljenih parketov.

Prvi je prihitel na kraj požara progovni nadzornik g. Tomšič, ki je ob tem času baš opravljal nočno progovno kontrolo. V trenutku je bilo tam s šefom g. Maroltom tudi prometno osobje postaje Stična z ročno železniško brizgalno. Brž so razbili šipe na skladiščnih oknih ter s silo odprli težka vhodna vrata — parketi so bili skoro vsi v plamenih. Nemudoma je stopila železniška brizgalna v akcijo, ljudje so neutrudljivo nosili vodo s skafi. Kmalu so prihiteli stiški gasilci z motorno brizgalno, napeljali urno vodo iz bližnjega potoka ter v dveh urah popolnoma zadušili ogenj. Iz št. Vida dospelimi gasilcem ni bilo treba več nastopiti. Okrog 1. ure po polnoči so bile sosednje stavbe izven vsake nevarnosti. Največja zasluga za lokaliziranje ter pogašenje ognja gre gotovo železniškemu osobju, ki je bilo takoj na mestu s svojo brizgalno ter nadvse požrtvovalno vztrajalo v veliki nevarnosti

prav do konca; progovni nadzornik gosp. Tomšič je pri tem dobil celo lažje poškodbe na ramenih. Nesrečno naključje je hotelo, da se je lastnik tovarne, g. Josip Koščak, prejšnje popoldne odpeljal z motornim kolesom po trgovskih opravkih in ga ob času požara ni bilo doma. Šele drugi dan zjutraj se je vrnil in videl veliko razdejano v svojem skladišču. Mnogo parketnih skladov je popolnoma zgorelo, mnogo je ožganih; katerih pa niso zajeli uničujoči plameni, so od silne vročine in obrizavanja z vodo sariviljeni in popolnoma nerabni. Po izjavah lastnika je bilo v skladišču za 3—4 vagone najboljših parketov, preko 4000 kvadrat. škoda, ki jo trpi g. Koščak, znaša po njegovih cenitvi 300.000 Din, saj je uničena vsa zaloga parketov. Tudi ostrešje je domala vse zgorelo, dočim je ostalo zidovje skoro popolnoma nepokvarjeno. Objekt s svojo vsebino je bil sicer zavarovan, toda škoda z zavarovalnico ne bo krita.

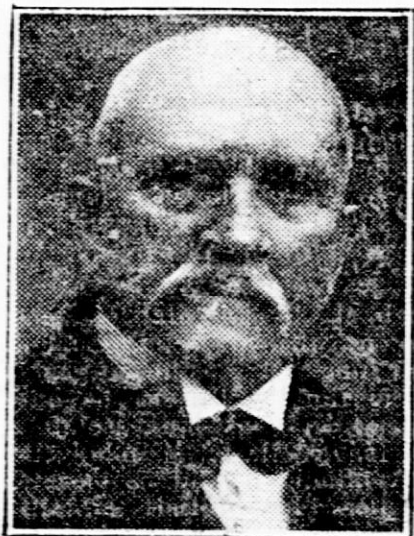
Na vprašanje, kako je nastal požar, ne ve nihče odgovora, saj je vendar skladišče zidano z opeko, zaprti z močnimi vrati ter ne stoji v nikakem ognjenem območju. Sosedov sin, mehaničarski pomočnik Vinko Kos, ki se je vračal okrog 23. ure domov, ni opazil tedaj še nobenega ognja in nič sumljivega. Na pogorišču je razvidno, da je ogenj nastal v skladišču kar na dveh krajih hkrati. Skoro gotovo je, da ga je podtaknila zločinska roka, najbrž skozi okno. Bržkone gre za rafiniran požig iz maščevanja, saj se je že lani neke noči pojavil v sušilnici tovarne ognja, ki so ga sicer kmalu zadušili, a g. Koščak je že tedaj utrpel precejšnjo škodo. Orožništvo vodi vestno preiskavo.

Od pastirčka brez šol do izumitelja

Ob sedemdesetletnici Franceta Grebena

Ljubljana, 24. marca.

Vsako se vpraša, kaj bi bil postal po vsej okolici spoštovani g. Francet Grebenč, ki je večerj obhajal svojo 70letnico, če bi bil ta nenavadni talent prišel v šolo. Samo 7 dni je bil v šoli, pa ima za svoje izume 8 patentov! In skoraj čudna, gotovo pa za vsakega reveža izpodobudna je povest tega, kot mravlja delavnega poštenjaka.

Leta 1864. je bil rojen v Zagorju v revni hiši in prekmalu je dobil tudi pisano mater. Hudo je bilo siroti, a bistri Francet je šlihal o dobrem stricu v Ljubljani, pa je komaj 7 let star krenil peš na dolgo pot k njemu. Zbežal je od doma in tekol ob železnici ter se skrival in stradal, dokler ni prišel v veliko mesto. Namesto proti Savi navzgor, je otrok bežal ob Savi navzdol in prišel v Zagreb. Dobrosrčen železnica je dečka spoznal in ga vzel s seboj v Hrastnik ter ga oddal drugemu stricu, a ta je fantka poslal k Klembasu za pastirja. Domov Francet ni hotel več. Padel je in gledal po železni cesti drveče vlake, prišel je pa tudi v kemično tovarno in se ni mogel naslediti brnečih strojev. Pastirček je sam napravil lepo tovarno, ki so se ji čudili tudi gospodje. Na paši se je kratkočasil z graditvijo najrazličnejših strojev, a tudi v šolo so sedemkrat pustili pastirja, končno se je pa fant izučil za kleparja, kdaj in kako se je naučil brati

in pisati ter za silo tudi nemškega jezika, pa jubilar sam ne ve. Leta 1881. je bil Francet za samostojen mojster v Zagorju. Prirojeni talent ga je silil, da ni ničesar prezrl v svoji okolici, pa je izumil pripravilo za ostrenje kamenčkov za pisanje tako originalno in enostavno, da so mu strokovnjaki v patentnem uradu na Dunaju dali patent za njo, kakor tudi za praktično jamsko svetilko in za posebno vzdigovalno mlinško kolo. Tako je nešolani izumitelj za razne izume dobival patent za patentom, a največ je koristil rudnikom s svojim znamenitim mazalnim aparatom za jamske vozčke, ki so z njim bogati lastniki rudnikov pristidili ogromne vsote, njemu so pa ostale le drobtinice.

Po ženo je pa iznajdljivi Francet l. 1887 v sam paradiž, namreč v Paradiž pod št. Jurjem pri Mediji, po zalo Bregarjovo Lojzko. S pridno in varčno gospodinjstvom vzgojila 13 otrok, ki je 6 že živih pri dobrem kruhu, a očku je bil seveda vedno najljubši potrček, njegova vedno se smehljajoča Olga, ki ima v Ljubljani g. Vakslija v kinu Matici za moža. Mamo so pokopali že leta 1928. in nikdar je mož ne bo pozabil, čeprav se veseli 15 vnukov in vnuk.

Vse svoje življenje je mož delal in skrbel ter povečal kleparsko obrt in se lotil tudi pekarije in mesarije ter gostilne, da je s svojo pridnostjo in poštenostjo v boljših časih postal premožen mož, ki njegova ponosna in gostoljubna domačija v Skofiji riži pri Trbovljah slovi po vsem Zasavju. Kar je prigospodaril je naš jubilar vedno delil z drugimi, saj je bil po požrtvovalen gasilec in še vedno podpira vsa narodna društva, zlasti ima pa srce za reveže, a za most čez Savo je žrtvoval kar polovico stroškov. In takega moža smo pred nekaj meseci v našem listu kar kratkomalo — pokopali. Veselo se je posmehal, ko je čital, da je umrl, in še krepkeje potegnil virzinko ter sklenil, da gotovo počaka vsaj še na Savsko cesto, ki jo potegnemo ob Savi prav do njegove slikovite domačije, da se lahko pripeljemo naravnost iz Ljubljane čestitat mu vsaj že ob 80letnici. In potem seveda še večkrat, saj se je s smrtjo že zadnjič pobotal, zato pa še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

te sezone »Ples v Savoju« z go. Gjurgjenac in g. Jelačinom kot gostom. Obe predstavi sta izven abonmaja in veljajo za popoldnansko predstavo cene od 20 Din navzdol, za večerne pa od 30 Din navzdol.

Svečana predstava v operi. V proslavo godu maršala republike Poljske, Josipa Piłsudskega, se poje v torek 27. t. m. Moniuszkova opera »Halka«. Predstavi bo prisostvoval minister republike Poljske, poslanik Schwarzbürg-Günther, ki bo govoril o pomenu praznika. Ob tej priliki se bo izvajala tudi priredba v našem gledališču poljska himna. Proslavo prireja uprava Narodnega gledališča skupno z Društvom prijateljev poljskega naroda. Opozorjamo občinstvo na to izredno prireditev, da se je udeležiti v polnem številu in dokumentira s tem svoje simpatije do Poljakov. Svečana igra Wagnerjeva, »Parsifal«, se vzpiri o velikončnih dneh. Prva predstava tega veledeba bo na veliki petek dne 30. t. m. Vseled dolžine dela je začetek predstave izjemoma ob 7. zvečer. Zasedba je prvovrstna in opozorjamo že danes občinstvo, da si rezervira vstopnice v predprodaji odnosno, da jih naroči pismenim potom pri upravi Narodnega gledališča (2231 ali 2306).

Radio koteček

Ljubljana, 24. marca.

Izšla je 2. številka tedenske radijske revije »Naš valc«. V glavnem je posvečena velikemu tednu in je glade vsebine in opreme še popolnejša od prve. Poleg podrobne obrazložitve eporeda domačih oddaj in splošnega programa tujih postaj nam nudi članke, ki bodo tudi netehnikom odprle pogled v skrivnost radija. Komisarjat radijske postaje se z vzorno vneto trudi nuditi naročnikom »Našega valca« to, kar je naša javnost potrebovala: Tedensko revijo, ki ne bo vršila le informativne službe, temveč ki bo obenem tudi elika našega kulturnega napredka. Uverjeni smo, da se bo revija uveljavila v vseh plasteh našega naroda, saj je pisana v poljudni, vsem razumljivi obliki in bo tudi nudila dovolj zabave in razvedrila. Kakor smo obveščeni, se revija na župno ljubljanskih radio-poslušalcev prodaja tudi po vseh večjih trafikah v Ljubljani.

Naše letalske znamke

Ljubljana, 24. marca.

Obširno smo že večkrat poročali o naši zračni pošti in javili lani junija meseca, da je poštna uprava razpisala natečaj za načrte letalskih znamk v vrednosti po 50 par, 1, 2, 3 in 10 Din. Razpis je zahteval lepe pokrajine ali slike mest, nad sliko pa letalo ali kak drug emblem za karakterizacijo zračnega prometa. Za natečaj se je javilo do konca septembra 28 konkurentov iz naše države. Razsodišče za oceno načrtov je imelo šest članov: šefa poštne-ga odseka ministrstva za promet Tuteka, upravnika državne markarnice ing. Manojloviča, direktorja umetniške šole v Beogradu živanoviča, akad. slikarja in profesorja beograjske umetniške šole Ivanoviča in Radoviča ter predsednika Jugoslovske filatelistične zveze Evgena Derocaa.

Razsodišče je dne 4. decembra prisodilo prvo nagrado 6000 Din načrtu znamke s sliko Dubrovnika, ki jo je napravil znanil ljubljanski grafik Janez Trpin, drugo nagrado 4000 Din je dobil risar Rodol Gorjup z Vlača za znamko s sliko cerkve na Oplenju, a tretja nagrada 2000 Din je bila prisojena osnutku s sliko blejskega jezera, ki je delo naših znanih dekorativnih umetnikov ing. arh. Janka Omanha in ing. arh. Serenjička, a četrto nagrado 1000 Din je dobil slikar Gjorgje Andrejevič-Kum iz Beograda za osnutek z mostom v Mostarju, za peti osnutek s sliko slapa v Jajcu, ki je bil vložen pod šifro pisma v rombu, je pa razsodišče predlagalo nakup za 1000 Din.

Kakor je obljubljeno, pridejo te znamke takoj v promet, kakor se spet prične zračni promet. Na znamki za 50 par bo slika Bleda, na znamki za 1 Din slika mosta v Mostarju, na znamki za 2 Din slika Jajca s slapom, na znamki za 3 Din slika cerkve na Oplenju, a na Trpinovi znamki, ki jo objavljamo, bo vrednost izpremenjena v 10 Din. Znamke bo izdelala državna markarnica v knjigotisku ter pričakuje, da bodo boljše od slavnih znamkov ob veslaških tekmah. Če bodo letalske znamke izdelane lepo in dobro, se jih bo tudi prav mnogo prodalo in bodo prav močna propaganda za lepoto naših krajev, razen tega pa predvsem tudi priča o estetski kulturi Slovencev. Naši umetniki pri konkurenci pač niso mislili, da bo v prvi vrsti odločil vpadljivi kraj, zato jih je pa večina poslala le po en osnutek, ker so računali, da bo razsodišče ocenilo predvsem estetsko stran osnutka, nato pa samo narodno pokrajino po svoji volji. Tako bi dobili harmonično serijo, sedaj bomo pa imeli 5 gotovo po stilu različnih znamk petih avtorjev, kar seriji gotovo ni v korist. Našim umetnikom zaslužene čestitke!

ŠAH

Flohrova turneja po Jugoslaviji

Ljubljana, 24. marca.

Znani češkoslovaški šahovski veleojster Flohr je nameraval takoj po veliki noči prirediti daljšo turnejo po Jugoslaviji in bi imel po vseh večjih mestih simultanke. Flohr, ki je precej »draga« moister, za vsako produkcijo zahteva nič manj kot 1000 Din. Je staval za gostovanje v Jugoslaviji gotove pogoje. Zahteval je, da se pripravi najmanj 15 mest, ker se mu sicer turneja ne izplača. Rok za prijave je potekel, prijavilo pa se je samo 10 mest in je bil zato šahovski savez prisiljen, da nameravano turnejo preloži za nedolgoen čas. Kakor smo že poročali, bi moral Flohr nastopiti tudi v Ljubljani, kjer bi igral proti 50 nasprotnikom. Flohrova simultanka bi bila prav senzacija za Ljubljano, ker je LSK hotel proti češkemu veleojstru postaviti svoje najboljši šahiste. Po Flohrovi turneji v Rusiji in Litvi, kjer je igral skupno okoli 1500 simultanskih partij in je štiri petine odločil v svojo korist, ga smatrajo za najboljšega mojstra simultank, ki ga ne prekaša niti topogledno priznani Aljehin.

Izpememba.

— Ali si že dolgo znan s to blondinko?

— Tri mesece.

— Ona pa pravi, da se poznata že leto dni.

— Da, toda takrat je bila še črnolaska.

Med umetniki.

— Zakaj si pa tako razburjen?

— Kaj nisi čital? Ta nesramni kritik je neumisljeno raztrgal moje slike.

— Beži no, saj ni vredno govoriti.

Ta sploh nima lastne sodbe, on samo ponavlja, kar pravijo drugi.

Čudne reči se gode.

Profesor Integral stopa zamišljeno po cesti. Na levi nogi ima rjav čevlji, na desni pa črn. — Za boga, kaj pa to pomeni, — ga ustavi kolega, — saj imate na eni nogi črn čevlji, na drugi pa rjav.

— Sej res, gospod kolega. Ali pa veste, kaj je na tem najzanimivejše?

Da imam doma še en tak par.

— Ali si že dolgo znan s to blondinko?

— Tri mesece.

— Ona pa pravi, da se poznata že leto dni.

— Da, toda takrat je bila še črnolaska.

— Zakaj si pa tako razburjen?

— Kaj nisi čital? Ta nesramni kritik je neumisljeno raztrgal moje slike.

— Beži no, saj ni vredno govoriti.

Ta sploh nima lastne sodbe, on samo ponavlja, kar pravijo drugi.

Čudne reči se gode.

Profesor Integral stopa zamišljeno po cesti. Na levi nogi ima rjav čevlji, na desni pa črn. — Za boga, kaj pa to pomeni, — ga ustavi kolega, — saj imate na eni nogi črn čevlji, na drugi pa rjav.

— Sej res, gospod kolega. Ali pa veste, kaj je na tem najzanimivejše?

Da imam doma še en tak par.

DANES ZADNJI DAN ZABAVNE OPERETE

VSE JE KOMEDIJA

BETTY AMANN LEE PARRY PAUL HÖRIGER
Smeh, zabava, vesele popevke in razkošna godba

Elitni kino MATICA

Predstave ob 4., 7.15 in 9.15 zvečer.
Predprodaja vstopnic od 11. do 13.

DNEVNE VESTI

Tujih inženjerjev zaposlenih pri nas več, nego naših brezposelnih. Predvčerajšnjem so zborovali beograjski inženjerji in razpravljali so o zaposlitvi tujih inženjerjev pri nas. Referent ing. Milojčević je ugotovil, da je pri nas zaposlenih mnogo tujih inženjerjev, mnogo več nego je naših inženjerjev brez služb. Če bi se točno izjavljalo določbe zakona o zaposlitvi tujih delovnih moči v naši državi bi bilo vprašanje brezposelnosti naših inženjerjev takoj rešeno. To vprašanje je zavzelo širši obseg in postalo vprašanje našega narodnega gospodarstva.

Opozorilo vsem državnim vpokojencem (kam) dravske banovine. Po predpisih morajo vsi državni vpokojenci in vpokojenke, ki prejemale draginske doklade, predložiti prijave na predpisanih formularjih. Termin je 10. aprila. Take predpisane obrazce s potrebnimi navodili je založilo Drustvo državnih vpokojencev (enk) v Ljubljani in jih oddaja po 1 Din za komad. Te obrazce prodajajo razne trafike v vseh večjih podeželskih krajih. (Imena so objavljena v »Našem Glasu« št. 5 z dne 1. marca 1934.) Drustvo se je obrnilo na vse glavne tobačne zaloge oziroma trafike v krajih sedežev sreskih sodišč in tudi v drugih podeželskih centrih zaradi zaloge prajav. Ni krivda drustva, če ni bilo povsod odmeva. V lastnem interesu naj zainteresirani v vseh krajih vpokojenci kakega lastnika trafike, da naroči razprodajo prijave. Če to ni mogoče, naj naroči eden ali drugi od vpokojencev za vse ostale doličnega kraja zadostno število prajav. S tem bodo prihranjeni stroški poštnine za posamezne naročbe. Za take skupne naročbe (najmanj 20 komadov) dolič naročnik 25 odstotkov provizije. Državni vpokojenci se opozarjajo, da se naj ne obračajo za prijave na finančno direkcijo, ki nima teh prajav v zalogi. Če jih ne dobi v trafikah, jih naj naroči pri drustvu v Ljubljani (Miklošičeva cesta 22, Delavska zbornica). Prijavam je priložiti poročilo in krstne liste glede rodbinskih članov, za katere je vpokojenec deležen rodbinskih doklad le v skladu, če niso bile te priloge predložene že v prejšnjih terminih, torej v vseh novih slučajih. Zaradi pravilne izpolnitve prajav naj vsak pazno prečita vsa navodila in opombe na obeh straneh obrazca.

Davčne karte za služnjake. Davčne karte za služnjake so nastikane. Dobe se pri vseh prodajalcih monopolnih predmetov in pri davčnih uradah po 52 Din (50 dinarjev na račun davka, 2 Din pa za tiskanje). Z eno davčno karto je plačan uslužbenški davek za eno osebo za vse koledarsko leto, v katerem je karta kupljena, ne glede na izpremembe, ki nastanejo med letom v osebi služnjaka ter ne glede na čas zaposlitve in višino dohodkov posla. Če ima delodajalec več poslov, mora za vsakega kupiti posebno davčno karto. Če delodajalec med letom večkrat menja posle, pa istočasno ne zaposluje več kot enega mu zadostuje ena davčna karta za vse leto. Če pa zaposluje istočasno več poslov, mora za vsakega kupiti eno karto. Davčna karta ostane stalno pri delodajalcu, ki jo mora skrbno hraniti in jo na zahtevo pokazati davčnim organom. Oim delodajalec karto kupi mora s črnilom napisati v ustrezajoče rubrike svoje ime, priimek, bivališče in poklic. Davčni organi bodo v kratkem najstrožje kontrolirali plačevanje tega davka in bo vsak delodajalec, ki ne bo imel davčne poselske karte kaznovan z 250 Din. Karto je treba kupiti v 15 dneh po sprejemu posla v službo.

PARKETE

stavoske in domače vam dobavi po
izvenkatalnih cenah

„JUGOPARKET“ d. z. o. z.

LJUBLJANA, Selenburgova ul. 7

Nova emisija meničnih blanketov. Na temelju zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o takсах z dne 18. februarja je prišla v promet nova emisija meničnih blanketov po 1, 1.50, 6.50, 10 in 13.50 Din. ko so v veljavi od 21. t. m. namesto dosedanjih blanketov po 0.60, 1.20, 6.20, 9.80 in 13.20, ki od 21. t. m. ne veljajo več. Stari menični blanketi se lahko zamenjajo za nove pri vseh davčnih uradah, ki prodajajo takse vrednosti.

Opozorilo. Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani opozarja v zmislu razpisa ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 24. februarja 1934 Br. 1082 vse domače izdelovalce strojev, kakor tudi vse dobavitelje v inozemstvu izdelanih strojev, da ne dobavljajo strojev brez zaščitnih naprav, ki so predpisane v naši državi. V bodoče se ne bodo izdajala več dovoljenja za postavitev strojev v tovarnah in delavnicah, ako isti ne bodo opremljeni s predpisanimi zaščitnimi napravami.

Pojasnilo čl. 51 taksnega zakona. Zaradi nenakega tolmachenja in izvajanja čl. 51 taksnega zakona, ki govori o tem, kdaj naj se smatra, da so prišli taksi predvrženi dokumenti pred oblast, je izdal oddelek za davke v finančnem ministertvu na podlagi člena 43 taksnega zakona naslednje obvezno pojasnilo: Da se mora v smislu čl. 51 zakona o takсах pod pojmom »priidejo ti dokumenti pred oblast« smatrati ne samo vsi primeri, ko pridejo ti dokumenti v porabi zainteresiranih strank pred oblast, temveč tudi vsi primeri, ko oblasti s pregledom na temelju 2 odstavka čl. 43 in 45 taksnega zakona ugotove, da ti dokumenti obstajajo.

Službeni list. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 24 z dne 24. t. m. objavlja pravilnik k izpremembam zakona o neposrednih davkih, zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, zakona o skupnem davku na poslovnih promet in zakona o davku na neoznajene osebe in o davni oprostitvi oseb z devetimi in več otroki, odločbo

o ustanovitvi katastrske uprave v Dolenjem Logatu, razpisa: ocarinjenje lesenih brzojavnih in telefonskih drogov, izpr. in dop. razpisa glede uvozne tarife za uvoz strojev, popravek: o razpisu glede pristojbine za pisma in dopisnice v izpremembah in dopolnitvah pravilnika o bolnišnih takсах, pojasnilo glede pristojnih združb trgovcev, obrtnikov in industrijskih: taksa vprašanja; popravek k uredbi o občinskih uslužbenih, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934 in razne objave iz »Službenih Novin«.

Presenetila vas bo.

velikonočna številka najboljših slovenske
družabne revije, ki jo takoj
naročite!

„NAŠA POTA“

Celoletno Din 60.—
Ljubljana, Poštni predal št. 114

Prijavljajte radio-aparate in odpovedujte pravočasno radijske postaje. V zadnjem času je dravska direkcija pošte in telegrafa morala zopet zapleniti več protipravno instaliranih radio-aparatur. Lastniki so se pri tem izgovarjali, da jim je aparat instaliral prodajalec le na poizkušnjo in da bi jih bili prijavili takoj, potem, ko bi se bili dokončno odločili za odgovarjajočo tipo aparata. Ker po pravilniku o sprejemnih radijskih aparatih poizkusne instalacije niso dovoljene, se taki izgovori ne morejo upoštevati. Vsak radijski aparat, pa naj bo že definitivno kupljen ali ne, se mora pred instaliranjem prijaviti na pristojni pošti. Nadalje opozarja dravska direkcija pošte in telegrafa tudi na odredbo ministrstva glede odpovedi radijskih postaj v koledarskih četrtletjih. S to odredbo, ki je bila razglašena potem po koncem preteklega leta, potem radijske oddajne postaje pa začetkom letošnjega leta, je bilo odredeno, da se smejo radijske postaje odpovedati le s koncem koledarskih četrtletij, t. j. meseca marca, junija, septembra in decembra. Odjave radijskih aparatov sprejemajo pošte tedaj le na podlagi pismenih in s kolkom za 5 Din kolkovanih vlog, ki morajo biti vložene najkasneje do 31. marca, 30. junija, 30. septembra in 31. decembra. Med koledarskim četrtletjem naročnik ne more prenehati s plačevanjem naročnine.

Odlikovanje domače trdke. Znana ljubljanska veletrgovina z vinom g. Pio Radoniča, ki ima svoje prostore na Stari poti št. 9, je bila na vinski razstavi v Bruslju odlikovana z najvišjim odlikovanjem Grand prix. To visoko odlikovanje je izgledno donati trdki najboljši priznanja, da so njena vina res prvovrstna, ki to priznanje v polni meri zaslužijo. Pri g. Radoniču se dobe najboljša stajerska vina kakor priznana vina grašine Stif Admond, grašine Desenbuis in razna stajerska vina v veliki izbiri, dalje prvovrstni dolenjski cviček kakor tudi dalmatinska vina v največji izbiri. Trdka Pio Radonič je bila ustanovljena pred 15 leti in uživa ves čas največji ugled.

Še na veliki petek

dopolndan prinesene obleke v kemično
čiščenje, barvanje, piliranje, pranje
in svetlokanje perila izgotovi sigurno
do praznikov tovarna

JOS. REICH

Za veliko noč v Graz. Cena avtobusnega izleta Zveze za tujski promet v Graz to je vožnja, prehrana, polni list, vizum, postrežba in napitnine je 540 Din in ne kakor je bilo prvotno javljeno 680 Din.

Akcijski odbor za zaščito imeteljev Blairovega posejila vabi vse intereseante na sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek 26. t. m. ob 18. v posvetovalnici Zbornice TOI v Ljubljani.

Podtikanje avstrijskih tolarjev. Notranje ministertvo je poslalo vsem občinam in drugim uradom okolišnic, v kateri pravi: Dogaša se, da se pri plačilu večjih vsot kovane denarja podtikajo avstrijski tolarji za pet srebrnih kron iz leta 1900 med 50dinarske kovance, ker so stari avstrijski tolarji po svoji obliki zelo podobni in po velikosti odgovarjajo sedanjim 50dinarskim kovancem. Glede na to je namereno vsem občinam, da opozorijo prebivalstvo na kraljevi običajni način na to podobnost ter naj bo prebivalstvo pri prejetem vsotki vsot kovane denarja previdno.

Mariborski »Razgled« redno izhaja. V četrtke smo pričeli vest, da je mariborski »Razgled« prenehal izhajati. Ta vest pa ni točna, kajti »Razgled«, glasilo gospodarskih krogov, zaradi uredniške bolezni dve soboti ni mogel iziti, danes je pa izšel in bo tudi nadalje redno izhajal.

Slavoski Brod je dobil svoje ime. Občanom Slavoskega Broda je že deli časa delalo preglednice vprašanje imena njihovega mesta. Brod je namreč dosedaj imel tri imena, in sicer Brod, Brod ob Savi in Slavoski Brod. Te dni je pa o zadevi sklepal občinski svet, ki je po daljši debati sprejel predlog, naj se mesto definitivno imenuje Slavoski Brod.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nastalo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani. Mariboru in Zagrebu. Na višjih temperaturah je znašala v Skoplju 19, v Beogradu 18, v Splitu 16, v Zagrebu 14, v Sarajevu 13, v Mariboru 12.5, v Ljubljani 10.2. Davi je kazal karometer v Ljubljani 763.6, temperatura je znašala 6.8.

Huda avtomobilska nesreča. Včeraj dopoldne se je blizu Jastrebarskega na Hrvaškem pripetila huda prometna nesreča. Avtobus Stjepana Klemenčiča se je zaradi hitre vožnje pred kolodvorom zalzel s tako silo v kostani, da se je prevrnil v larek. Med potniki je nastala huda panika, takoj so se žuli klici na pomoč. Sofer Boletić je spretno v zadnjem hipu skočil z drvečega avtobusa in se mu ni nič pripetilo. Pri nesreči so bili poškodovani žena odvetnika dr. Hlačeta, nek Rukavina, Djukica Čopova, učenec II. razreda Jelčič, a naltelje je bila poškodovana žena poslovođe trdke Bač'a, ki ima ves razbit obraz, hude notra-

nje poškodbe, zlomljeno roko in nogo. Siko-
da je zelo velika, ker se je na avtobusu
razbila vsa karoserija.

Zaradi dveh dinarjev odgriznil ženi
ustnico. V vasi Turčin se je posestnik Mato
Čvek sprl z ženo Franco zaradi tega, ker iz
brez njegovega dovoljenja porabila dva di-
narija. Žena ga je hotela pomiriti, obetajoč
mu, da mu bo denar že vrnila. Moč, ki je
bil nekoliko vinjen, se pa ni dal pomiriti,
začel je ženo pretepati in končno ji je od-
griznil ustnico. Resno poškodovano ženo so
moral prepeljati v bolnišnico.

Poskušne samore Slovenke v Za-
grebu. Včeraj je skočila z okna prvega
nadstropja v Boškovičevi ulici v Zagrebu
25letna služkinja Alojzija Murko, doma iz
pumske okolice. Oblazala je nezvestna.
Prepajali so jo na kirurško kliniko, kjer
so ugotovili hude notranje poškodbe. Nie-
no stanje je zelo resno. Vzrok poskušne
samomora je baje nesrečna ljubezen.

Križa zahteva vzdržljivost in zdrav
duh v zdravem telesu, ki nam ga mora dati
le dobra hrana. Časi so težki. Varčevanje je
potrebno. Režiji moramo zmanjševati, a
vendar ne sebi v škodo. Kako to storiti?
1 kg mesa, ki zadošča za 1 obrok le za 4
ljudi, velja 14 Din, a za ta denar dobite ž.
40 jajc, ki zadoščejo za 7 do 8 ljudi, če so
jajca dobre kakovosti. Najboljša so stajers-
ka jajca, ki jih zalajemo pristna in sveža
dobavljamo veletrgovina in izvoz A. Ljwy.
Središče ob Dravi. Skladišče v Ljubljani.
Kolodvorska ulica 35.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v čre-
vesu, slabem okusu v ustih, čelnem gla-
vobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driz-
ki učinkuje že kozarec naravnega »Franz
Josefove« grenčice sigurno, naglo in pri-
jetno. Znameniti zdravniki za želodec iz-
pričujejo, da se izkaže uporaba »Franz
Josefove« vode kot prava blagodat za
jo jedi in pijači preobložena prebavila.
»Franz Josefova« grenčica se dobiva v
vseh lekarnah, drogerijah in specerij-
skih trgovinah.

Iz Ljubljane

Iz Predavanja o Irski. V sredo ob 20.
je v slavnostni dvorani tukajšnje univerze
predavala pod okriljem Angleškega dru-
štva v Ljubljani gđ. Oxleyeva, bivša pro-
fesorica na učiteljsku v Londonu, ki zdaj
stalno živi v Mariboru in je tam predstavi-
telica angleškega življa. Predavateljica, ki
nam je že lani predavala o Londonu in
njegovih znamenitostih, je bila od strani
številnih poslušalcev prav priskočno spre-
jeta in toplo pozdravljena. Posebej jo je
pa še pozdravil v odsotnosti društvenega
predsednika bana dr. Marušiča v angle-
škem jeziku dr. Ferdinand Majaron, ki je
podal tudi kratko njen življenjski. Pre-
davateljica je v prvi vrsti govorila o irski
gledovini, podčrtavajoč, da irsko vpraša-
nje še vedno ni rešeno. Ker je Irska važ-
na strateška točka, zato je tudi Anglija
vedno stremela, da si podvrže deželo in
prebivalstvo. Najhušim napadom s strani
Anglije je bila Irska izpostavljena v 17.
stoletju pod Cromwellom. Govorila je nato
še o arhitekturi ter izpopolnila svoje pre-
davanje z nazornimi, lepo uspešnimi foto-
grafskega produkti. Zaključila je za-
nimivo predavanje o irskem jeziku, nakar
se ji je dr. Majaron toplo zahvalil. Preda-
vanje je zopet majhen korak k zblizanju
in spoznavanju britanske naroda.

Umrljost v Ljubljani od 16. do 22.
t. m. Loboda Zvonka, 4 in pol mesece, hči
dnevničarja banske uprave, Cankarjevo
nabrežje 23-III; Polić Marija roj. Papež,
73 let, vdova po železn. poduradniku, Vi-
dovdanska c. 9; Urbanič Marija, 82 let,
bivša bolniška strežnica, Vidovdanska c. 9;
Bajde Valter, 26 let, mizarski pomočnik,
Gospodetska c. 12; Koritzky Alojzija
roj. June, 69 let, vdova nadgeometra,
Gregorčičeva 7; Filipčič Astride Mirjana,
3 leta, hči lesnega trgovca, Rimska c. 21;
Derfrel Ana (mati Alojzija), 93 let, re-
donica urušilnica, Kongresni trg 18; Si-
nica Barbare roj. Veit, 73 let, občinska
uboga, Vidovdanska c. 9; Trdnina Fran, 82
let, mestni računski ravnatelj v pok.,
Slovska ul. 17-1; Ravnacher Marija
Malvina, 23 let, trgovka, Mariborska ul.
21; Kobilica Janez, 72 let, vrtnar, Tyrseva
c. 25; Gogala Jerica roj. Svoljšak, 76 let,
zasebnica, Vidovdanska c. 9; Tifengraber
Franciška, 26 let, služkinja, Vidovdanska
c. 9; Jakše Ursula, 71 let, delavka, Galje-
vica 62. — V ljubljanski bolnici umrlj:
Lavrenčak Henrik, 77 let, zasebni urad-
nik v p., Gospodetska c. 13; Rudholzer
Vilma, 76 let, zasebnica, Stari trg 21;
Meglič Alojzija, 29 let, dnevničarka, Sv. Ka-
tarina pri Tržiču; Repe Blaž, 57 let, sluga
fin. deleg. v p., Mariborska c. 29; Bellč
Leopold, 65 let, strojevodja biv. juž. žel.
v p., št. Vid nad Ljubljano; Plevel Angela,
41 let, žena delavca, Olševk 4 pri Kamni-
ku; Kodrič Josip, 1 leto, sin delavca, Stra-
žišče 133; Klovner Gregor, 14 dni, sin
tiskar. nadzornika, Fignerjeva ul. 8; Jer-
nejčič Anton, 58 let, odpravnik biv. juž.
žel. v p., Zrinjskega c. 5; Janežič Marija
roj. Burgar, 71 let, zasebnica, Stari trg 4;
Stučin Matej, 80 let, zasebnik in mešar
Ljubljanski, Groharjeva c. 27; Hočevar Jo-
žefa, 62 let, kuharica, Gospodetska c. 14;
Papež Valeska, 31 let, hči profesorja, Ve-
gova ul. 2.

Dela na prostem so v tem tednu
skoraj povsem zastala zaradi večnega de-
žja. Na Gradu so delali le delno, po nekaj
delavcev, ko ni preveljelo. Zemlja je pre-
močena in je težava z z-meljskimi deli. V
prejšnjem tednu so že začeli kopati hrib ob
velikih sancha za zornjo krožno cesto, a
so morali prenehati zaradi dežja. Po večini
so delali na Grajski planoti, kjer so plani-
rali teren med dvorjem.

Predavanje v drustvu »Pravniki«. V
sredo dne 23. t. m. ob 13. uri bo preda-
val v justni palači, dvorana št. 79, g.
dr. Josip Wilfan o »Pomeni in ciljih kon-
gresov evropskih nacionalitet«. Dr. Josip
Wilfan se je to dni pripeljal v Ljubljano
in predno nastop skupaj s soprogo name-
ravano daljše potovanje po Jugoslaviji, ga
je drustvo »Pravniki« povabilo, da bi v ni-
zu predaval, ki jih to drustvo prireja.
Izgovoril o predmetu, kateremu se je
zadnja leta pretežno posvetil. Na konkre-
tnih evropskih nacionalitet se od leta 1925
vsako leto sestajajo predstavniki večjega
dela evropskih narodnih manjšin; predzad-
nji teh kongresov je bil na Dunaju leta
1932, lanskoli leto v Bernu, vsi prejšnji so
se pa vršili v Ženevi. Eden od treh skli-
cateljev prvega kongresa evropskih nacio-
nalitet je bil baš dr. Josip Wilfan, ki je
predsedoval vsem devetim dosedanjim kon-
gresom in načeluje tudi iz-šilnemu odo-
bu. Ko pozdravljamo odličnega tržaškega
rojaka v našem mestu, ne dvomimo, da bo

JUTRI PREMIERA VELIKE FILMSKE KOMEDIJE

VLASTA BURIAN KOT

REVIZOR IZ PETROGRADA

po gledališkem komadu NIKOLAJA GOGOLJA

ELITNI KINO MATICA Telefon 21-24

njegovo predavanje vzbudilo zanimanje
naše širše javnosti. Vabimo vse člane in
prijatelje drustva, da se predavanja v čim
večjem številu udeležijo. — Odbor.

Iz Beli sport na Ateni. Kakor vsa pre-
jšnja leta, tako je tudi letos TKD Atena
vzorno uredila svoja teniška, ki leže v ti-
volskem parku sredi zelenja. V propagando
belega sporta nudi Atena v tej sezoni izjem-
no vsestranske ugodnosti, zlasti pa dišavnu,
ki uživa posebne popuste. Tenis je gotovo
eden najlepših sportov, po dnevnem naporu
se v prosti naravi in na svežem zraku spro-
sti in razbura naše telo, pljuča se širijo in
človek je ves prerojen. Če se boste odločili
za tenis, oglašite se na igrišču Atene v Ti-
voitju ali pa vsak torek ob 17. v kavarni
Emoni, kjer dobite vse potrebne informaci-
je. Če bo vreme ugodno, bodo v nedeljo te-
nišča že odvijena.

Iz »Dela in eksistence« ima v nadi-
ho dne 25. marca ob 10. uri dopoldne v sa-
lonu »Pri levu« na Gosposvetski cesti
ustanovni občni zbor. Drustvo »Dela in
eksistence« sprejema za člane vsa, ki so
brez eksistence, in vse one, ki hočejo de-
lovati za zboljšanje težkega položaja in ki
se hočejo boriti za eksistenco ljudi ki so
brez dela.

Iz Pet tisočakov v gotovini je glavni
dobitek tombole, ki jo Jadranska straža
priredi 15. aprila na Kongresnem trgu.
Tablice za to tombolo, ki jih prodaja
Ljubljanska šolska mladina, so samo po 2
Din, na kar še posebej opozarjamo občin-
stvo, obenem pa prosimo tudi trgovce, ki
jih je JS z okoliščino naprosila za darila,
naj ne zavrnejo članice ženskega odseka,
ki jih bodo te dni obiskale. Razen 5000
Din bo pri tomboli tudi polno drugih
praktičnih in dragocenih dobitev, zlasti
pa več brezplačnih popotovanj po morju
in bivanj v najlepših hotelih naše rajске
rivjere.

Kavarna „LEON“

DANES

VSO NOC ODPRTA

Iz Rezervni oficirji se ponovno opo-
zarjajo, da bo radni občni zbor našega po-
dodora v Ljubljani danes ob 17. uri v dru-
štvenem prostoru, Zvezda, II. nadstropje.
Nadalje sporočamo, da se na poziv komande
mesta morajo vsi rezervni oficirji udele-
žiti predavanja za rezervne oficirje, ki bo
26. t. m. ob 20. uri v oficirskem domu na
Taboru. Odbor.

Iz Gospodinj, udeležite se poskusne-
ga pranja z novim oralnim praškom Perion,
ki je izdelek priznane domače celjske mi-
larne Hubertus. Vrši se v torek dne 27. t.
m. od 4.—6. popoldne v prostorih Zveze
gospodinj. Brez št. 8.

Iz Zahvala. Vsem, ki so se me ob mo-
jem 90. rojstnu in godovnem dnevu spomni-
li ter me počastili s čestitkami, se tem
potom priskočno zahvaljujem. Posebna za-
hvala pa se mojemu malemu nečaku Fran-
čku Kramarju, županu v Kamniku, za ro-
ljubnežne vrstice. Se enkrat vsem skupaj
srčna hvala. Pirnatova mama.

Iz Drustvo »Sočar matica Ljubljana
naznana, da se bo veliki danes dne 24. t.
m. ob pol 21. uri v salonu »Pri levu« pre-
davanje mest. svetnika g. dr. Arnošta Bri-
leja o bratski državi Bolgariji. Pripovedo-
val nam bo s spremljivanjem 70 skiptičnih
slik (dopoditvi) o Bolgariji splošno, o So-
fiji, Varni in o svojih turah po bolgarskih
gorah, zlasti po Rili planini in po Pirinu.
Ob tej priliki se je povzelo na dve najvi-
šji balkanski gori Musala (2925 m) in gl.
Tape (2920 m). Na to veliinteresantno pre-
davanje so vabljeni vsi »Sočarici«, prijatelji
in dragi cenijo občinstvo, ki hoče videti
in slišati o lepih krajih bratske države Bol-
garske. Vstop vsem prost.

Iz Ljubljanski Sokol opozarja in vabi
ponovno na proslavo Murnikove 60letnice
rojstva in 40letnice sokolskega delovanja,
ki se bo vršila po nastopnem programu.
Drevi ob 20. uri slavnostna telovadna aka-
demija v Unionu, jutri ob pol 11. uri zbor
članstva in slovesno odkritje spominske plo-
šče v telovadnici v Narodnem domu, popol-
dne ob 15. uri ponovitve akademije, zvečer
ob 20. uri prijateljski sestanek v veliki dvor-
ni Kazine.

Iz Občni zbor Drustva Narodni dom v
Ljubljani bo v petek dne 6. aprila 1934 ob
20. v Narodnem domu.

Iz Kino. »Vse je komedija« velja samo
še danes, jutri se bomo pa že smejali naj-
slavnejšemu češkemu komiku Vlasti Buria-
nu v vlogi nesmrtnega Gogoljevega »Revi-
zorja«. Čehi so s tem filmom stopili v prvo
vrsto svetovne filmske industrije. ZKD
nas bo pa v kinu Matič še danes ob 14.15
in jutri ob 11. zabavala s »Spanksko muho«
in njenimi pregrešnimi zgodbicami.

Iz Teden moške mode je zanimiva raz-
stava najnovejših modnih vzorcev za oble-
ke, plašče, srake itd. Ogledite si izložbe in
začelo specialne trgovine Novak na Kon-
gresnem trgu.

Iz Ohleke kemično čisti Simenc, Kolo-
dvorska 8.
Iz Bluze, damsko perilo, torbice, trp-
žne nogavice in rokavice Vam nudi v naj-
novejši modi trdka Miloš Karničnik, Stari
trg 8.

Za velikonočne praznike kupujte Ci-
ril Metodove razglednice, ki se dobe v tr-
govinah, trafikah in CM pisarni, Beethovno-
va ulica št. 2.

SLAVNOSTNA
AKADEMIJA

»LJUBLJANSKEGA SOKOLA«

V UNIONU

v soboto 24. t. m. ob 8. uri zvečer,
v nedeljo 25. t. m. ob 8. uri popoldne

Iz Z nožem v trebuh. Snoči okrog 18.
je prišel na glavni kolodvor po opravkih
sluga Avgust Zupet, stanujoč na Miklošič-
jevi cesti in zaposlen pri trvdki Legat.
Na kolodvoru se mu je pridružil neki ne-
znanec, s katerim sta mirno kramljala,
nenadoma je pa neznanec potegnil nož in
snil Zupeta tako močno v trebuh, da se
je sesedel. Na pomoč so morali poklicati
reševalce, ki so z avtomobilom ranjenca
prepeljali v bolnico. Sprva se je zdelo, da
je poškodba lažjega značaja, toda ponoči
se je Zupetovo stanje poslabšalo in je zdaj
precej kritično.

Iz Nogavice, rokavice, ovratnike, sraj-
ce, kravate itd. Vam nudi v veliki izbiri po
konkurenčnih cenah M. PIRNAT, Sv. Petra
c. 22.

Hitite, da ne zamudite!

Zadnji izvod nepozabnega romana

„Prokletstvo ljubezni“

bodo kmalu razprodani. Pišite takoj upravi
»Slovenskega Naroda«, da vam pošlje knji-
go, ki jo boste čitali z največjo naslado in
užitkom. — Cena: broširana Din 20.—, ve-
zana Din 40.— (s poštnino 3.— Din več).

Iz Celja

c Na Ljudskem vseučilišču bo v poned-
eljek, 26. t. m. ob 20. zaključno predava-
nje v tej sezoni. Predaval bo glavni ured-
nik »Večernika« g. Radivoj Rehar iz Mari-
bora o nemškem narodnem socializmu in
njegovem pomenu za Evropo. Opozarjamo
na to aktualno in zanimivo predavanje.

c Brivnice in frizerski saloni bodo na
veliko nedeljo 1. aprila ves dan zaprti, na
veliki ponedeljek pa bodo odprti od pol 8.
do 11. dopoldne.

c Mestno parno in kadno kopališče bo
na veliki četrtki, 29. t. m. ves dan odprto.

c Umrla sta v petek, 23. t. m. v celjski
bolnišnici 35letni brezposelni uradnik Ru-
dolf Tevčič iz Celja in 60letni Jurij Mla-
kari iz Vitanja.

c Pester nogometni program. V nede-
ljo, 25. t. m. bodo na Glaziji tri nogometne

Regulacija Ljubljane

Nekaj zgodovine — Do konca prihodnjega leta bodo končana vsa še neizvršena dela

Ljubljana, 24. marca. Na magistratu občinski svetovalec in inženjer J. vso temeljitostjo in tudi naglo rešuje probleme, ki jih nastajajo mestu nalaga regulacija Ljubljane. Kako bi osušili Barje in preprečili povodnji, so Ljubljančani razmišljali že pred stoletji. L. 1554. ter nadalje vedno do l. 1881. ko je inž. Podhajsky napravil projekt za ureditev Ljubljane in Gruberjevega kanala. Po tem projektu bi se gladina visoke vode znižala za 2 m ter bi se s tem za vedno preprečile poplave Barja. Ta projekt predvideva je ureditev strug Ljubljane in Gruberjevega kanala v pomerju mesta Ljubljane, dočim prepušča ureditev vodotokov na Barju za poznejši čas. Regulacijska dela pa se niso takoj pričela, temveč se je šele v l. 1906. ustanovil s posebnim deželnim zakonom fond za regulacijo, v katerega je mestna občina Ljubljana prispevala 10% cele vsote. Dela so bila oddana za 4.250.000 zlatih kron in pogojbenje Gruberjevega kanala je bilo gotovo leta 1912. Ker so bili pa obrežni zidovi Ljubljane v mestu po tem projektu popolnoma preprosti, je mestna občina sklenila l. 1913. napraviti lepše zidove po novem projektu arhitekta Kellerja in nositi tudi vse večje stroške za boljše arhitektonsko izvedbo zidov. Ti večji stroški so bi proračunjeni na 440.000 zlatih kron, mestna občina pa bi nasprotno dobila od komisije za obdelovanje Barja povrnjen znesek 200.000 zlatih kron. Mestna občina je svoj po zakonu določeni znesek 425.000 zlatih kron izplačala, predno so se pričela dela v strugi Ljubljane.

Ob izbruhu svetovne vojne so se dela ustavila ter so počivala vse do l. 1931., čeprav so se lokalni interesi že v letih 1920. do 1925. trudili, da bi oživil prekinjena dela, vendar je bil pa ves trud zaman. Končno se je županu dr. Dinku Pucnu, ki so ga podpirali podžupan profesor Jarc, uradništvo mestnega gradbenega urada in narodni poslanci, posrečilo, da je bil v proračun leta 1930-31 vstavljen prispevek 2.000.000 Din za prvo etapo nadaljevanja regulacijskih del Ljubljane. Po intencijah gradbenega ministrstva je bil sestavljen ključ prispevkov, da bi država prispevala eno tretjino, dravska banovina eno šestino, glavni odbor za obdelovanje Barja eno šestino in mestna občina Ljubljana eno tretjino stroškov. Ustanovljena je bila Terenska tehnična sekcija, ki jo mora v pretežni večini subvencionirati Ljubljanska občina. Dela so bila oddana podjetju inž. Dukli in drug ter končana leta 1932. za znesek okroglih 5.580.000 dinarjev. Dobili smo tromostovje, obrežne zidove pri sv. Jakobu, novo zatvornico pri izlivu Gradaščice in regulacijo Gradaščice in Malega grabna.

Glede stroškov za oba nova mostova tromostovja pa je javnost v precejšnji zmoti. Razširjale so se namreč vesti, da sta veljala neprimerno večje vsote, kakor bi zahtevala konstrukcija enega samega mostu.

Oba nova mostova tromostovja sta stala 1.000.000 Din, a stroški za nov most mesto sedanega starega kamenitega mostu, ki je slovita arhitektonska znamenitost, so bili pa proračunjeni takole: podiranje in odvoz kamenitega mostu bi veljalo okrog 400.000 Din, nov lesen provizorij za vozniki promet in tramvaj, ki bi ga bili morali graditi, ker bi drugače ne mogli v centru mesta čez Ljubljano, bi veljalo okrog 600.000 Din, a sama nova železobetonska konstrukcija mosta pa 1.400.000 Din, tako da nas bi samo en nov most namestu treh sedanjih veljal 2.400.000 Din. Iz tega računa je jasno razvidno, da smo ne glede na stavbne kalamitete prihranili vsaj polovico stroškov.

Obenem z nadaljevanjem regulacijskih del je bil sestavljen končni generalni program v skupni vsoti Din 20.044.747,53, ki je bil odoben takoj po novem letu 1932. Po tem 20milijonskem projektu se sedaj nadaljujejo vsa regulacijska dela v letnih

etapah po 3 milijone, ker prispeva država od leta 1931-32 le še 1 milijon Din letno. Firma »Siograd« je za izkop in tlakovanje struge v spodnjem delu od cukrarne do mostu na Kodeljevem dobila 2.104.000 Din. L. 1932-33 je Ljubljanska gradbena družba za pilihih 3.050.000 Din izgotovila regulacijska dela pri izkopu in tlakovanju struge od kresije do stare cukrarne, nadaljna dela so ji bila pa oddana za prihranek v znesku okrog 672.400 Din. Poplave od 22. do 25. septembra lanskega leta in tudi poznejša povodenj so pa močno izpremenile neregulirano strugo Ljubljane od kresije navzgor. Struga se je ponizala za preko 2 m, da so bili ogroženi obrežni zidovi in tudi na novo podbetonirani Frančiškanski in Čevljarški most. Ta zavarovalna dela je napravila v najkrajšem času Ljubljanska gradbena družba za pilihih 300.000 Din, tako da ne grozi več neposredna nevarnost tem objektom.

Odobreni 20milijonski projekt je gotov do sedaj le v znesku proračunjenih vsot ca. 6 milijonov Din, z ostalimi 14 milijoni pa moramo nadaljevati izkop in tlakovati strugo od kresije do Novega trga, kar bo veljalo 1.500.000 Din, nadalje nadaljevati izkop in tlakovati strugo od Novega trga do Gradaščice (2 in pol milijona Din) ter nadaljevati izkop in tlakovati brežine do Spice (4 in pol milijona Din), torej skupno 7 in pol milijona Din, končno pa napraviti definitivne zatvornice na Vrazovem trgu, ki bodo služile v melioracijske namene za namakanje Barja, ker bodo držale gladino talne vode v barski sohi. Te zatvornice bodo veljale 5.300.000 Din.

Ta dela bodo gotova v čim krajšem času. Za proračunsko leto 1933-34 je predložila Terenska tehnična sekcija ministrstvu zgradb projekt nadaljevanja izkopa struge s tlakovanjem od kresije do Novega trga v znesku 1.500.000 Din. Proračunska vsota znaša le pol milijona, ker je državni prispevek reduciran na 500.000 dinarjev in to iz postavke dodatnih kreditov. Za ostala dela, ki jih nameravajo do gotovitvi do kraja leta 1935, pa je mestna občina Ljubljana napravila potrebne korake v Beogradu, da dobi dovoljenje najeti pri Poštni hranilnici posojilo 6 milijonov Din, ministrstvo za zgradbe pa mora obvezati, da postavi vsako leto v svoj proračun na državo odpadajoči znesek. Na ta način bo omogočeno vsa še do danes neizvršena dela razpisati takoj in dokončati vsaj do konca leta 1935. To je prvi vrsti zahteva in želja po povodnih oskoda »anthon Barjanov.

S temi deli so pa združena še mnoga dela, ki jih bo morala napraviti mestna občina sama na svoje stroške, nekatera med njimi je pa že dogotovila Mestna občina bo zgradila tovarno in sporno pristanišče na Trnovskem pristanu, kar jo bo veljalo okrog 200.000 Din. Dokončala in povisala bo nekatero sedanje nizke zidove od Pogačarjevega trga do izliva, kar je že zaradi novih tržnic kakor tudi zaradi razširjenja obrežnih komunikacij nujno potrebno. Potrebno je napraviti tudi ograjo ob Ljubljani in Gradaščici. Ob Ljubljani je potrebna definitivna ureditev vse od cukrarne navzgor prav do Spice, ob Gradaščici pa od izliva navzgor do Kodeljeve. Ta dela je občinski svet že odobril. Nadalje je v projektu brv od Gerberju preko Ljubljane in tudi most čez Gruberjev prekop v podaljšku Strelške ulice. Nadalje je treba napraviti most čez Gruberjev prekop v podaljšku Prul do Izanske in Dolenjske ceste, a tudi na Vrazovem trgu pred Šentpetersko vojašnico bo mo dobili tovarno in osebno pristanišče. Končno bo pa morala občina vzdrževati tudi vsa regulacijska dela v mestu na Ljubljani in Gruberjevem prekopu. Ostala melioracijska dela na Barju in vodotokih Barja bodo čakala tako dolgo, da bodo gotova omenjena regulacijska dela, nato jih bodo pa nadaljevali postopoma, vendar pa v obsegu melioracije Barja.

Nov gasilski dom v škofji Loki

Škofja Loka, 22. marca. Po težkih in hudih notranjih pretresih, ki jih je doživljalo letoš baš naša Gasilsko društvo, je zasijal pretekli teden tej človekoljubni organizaciji najlepši solončnik žarek: Zidali bomo nov, od sedanjega širši in večji ter sodobnim izkustvom odgovarjajoči gasilski dom.

Zadnji sestanek v starem Gasilskem domu, ki pa je že last trgovca Daisingerja, je pokazal, da naša javnost humanitarno delo gasilev pravilno ceni. Prisotni so bili zastopniki državne in samoupravne oblasti, Zruženja obrtnikov in Rdečega križa. Zadnji dve korporaciji prav za prav nista imeli dostojni nikjer svojega mirnega kotlička, ki bi jima zagotavljala nemoten razvoj zato sta zastopnika RK in ZO rada pristala na to, d bosta ti dve korporaciji po svojih močeh tudi prispevali h gradnji gasilskega doma.

Zidavo gasilskega doma so zahtevali tudi drugi vidiki. Po preteku podlugega leta, od 15. novembra lani, se morajo gasilci iz sedanjih prostorov izseliti, in tako četa ne bi imela prostora, kamor bi spravljala svoje gasilsko orodje in opremo. Zasilni prostori bi se bili sicer že dobili, vendar v orisurno nečar gra za minule.

Gasilsko dom bo stal v Zvezdi. Tudi to je prav. Zvezda je bila tisti nesrečni del našega mesta, ki so menda nani vsi pozabili. Kakor je bil ta dvorac svojočasno lep in prikljujiv, prav tako se mu je sedaj vsakdo rad izognil, ker je bilo okolie povsem zanemarieno in zapuščeno. S pametnim načrtom se bo ta del Škofje Loke lepo lahko povzdignil in kar je glavno, tudi prevelikih stroškov bi ne bilo z renoviranjem Zvezde. Sicer pa je to vprašanje bodočnosti, ko bo gasilski dom eredi zelenega drevja že postavljen.

Dom bodo gradili letos. Računajo na 200.000 Din stroškov. Prostor bo v njem za vse gasilske potrebe, posebej pa še za obrtnike in Rdeči križ. Pracei denarja je zbraneza, zato se z zidavo ne bo zavlačevalo, ampak bo nova stavba že za polietje zrasla iz tal, do jeseni pa se bodo večili vanjo tudi gasilci.

Naj izrazimo ob tej priliki mnajne, da ho gozovo tudi naša javnost podpira srecenje gasilev tako, da jim bo pot k smotru še bolj ugodjena. Kdo bi odrekal pomot, ko pa lahko zadene nesreča vsakogar?

Z zidavo gasilskega doma bo rešen med mnogimi škofjeloskimi problemi vsaj eden. Želimo našim vrlim gasilem čim več uspehov!

Zvončke in trobentice je pokosil

Ljubljana, 24. marca.

Komaj smo dočkali, da je zvočenel sneg in kar obrabi so se nam razširili, ko smo zagledali prve zvončke, prve trobentice. Res, prelepa je pomlad in pravijo celo, da se je prav posebno vesele starci, ki se ob njej spominjajo svoje mladosti. Na vnožju ljubljanskega Gradu nad Studensko ulico, je reber tako lepo vzcvetela, da so se zadivili ne samo otroci, temveč tudi odrasli. In vsakdo si je zaželel vsaj skromen šonek. In — no, otroci so otroci, skušnjava jih je premagala in spazili so se na reber in si nabrali zvončkov. Vsa bi jim odpustil, saj trave še ni, da bi jo pomandrali.

Toda, glej čudo! Gospodarju so se zasmilili zvončki, trobentice in spomladanski podesek. In kaj je storil? Ne boš, ti prešerna mladina! Vzel je koso in kakor je star in betežen je pokosil zvončke in trobentice in tako zapečatil pomlad na svoji rebri. Ljudje, ki so prihajali na Grad, so z začudenjem gledali kosca-starca, ker niso vajeni na kosce v tako zgodnji pomladi! — Vse drugo brez komentarja.

Mariborska kaznilnica

Maribor, 22. marca.

V oktobru 1889. je bila izročena moška kaznilnica v Mariboru svojemu namenu. — Kaznilnica je dobro urejena, tako da odgovarja zahtevam morale in higijene. Med drugim ima od 1925. leta tudi obsežna posvetva pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju, kjer je urejen poseben oddelk za svobodnjake. V tukajšnji kaznilnici je prostora povprečno za 511 obsojencev. Bolni kaznenici se zdravijo v kazniliški bolnici, ki je razdeljena v dva oddelka za polnoletne obsojence in za maloletnike. Za prve je v bolnici 42 bolniških postelj, za slednje pa 10. Za izobrazbo skrbita dve knjižnici. Knjižnica za odrasle šteje nad 5100 knjig, knjižnica za maloletnike pa preko 2650 knjig. V novejšem času se je osnovala tudi gospodarska knjižnica na posestvu pri Sv. Miklavžu, ki je namenjena predvsem gospodarsko strokovnim izobrazbi.

Da pa kaznenici ne propadajo v morali in kulturi, so zaposleni pri najrazličnejših obrti in se s tem nekako počutijo vsaj za nekaj časa svobodne. Tako se v kaznilnici uče kromarstva, čevljarstva, tkalstva, mizarstva, slarstva, knjigovodništva, litografije, izdelovanja papirnatih vreč, kovarstva, ključavničarstva, metlarstva, kofarstva, poljedelstva in vrtnarstva, živinorejstva. Tako se nudi vsem mladim obsojencem in tistim, ki prestajajo daljše kazni, prilika, da se izuče kake obrti. Obsojenci maloletniki in obsojenci iz celice obiskujejo šolo, odrasli nepismeni obsojenci analfabetski tečaj, obsojenci iz obrtov pa obrtno-nadaljevalno šolo. Poučuje se tudi goslanje in petje; za maloletnike je dvakrat tedensko telodvaba.

Do 31. decembra 1929 se je v mariborski kaznilnici po takrat veljavnih predpisih izvrševala samo kazen ječe in težke ječe, in sicer pri odraslih od 1 leta naprej v skupnem in samotnem zaporu, pri maloletnikih pa od 6 mesecev naprej v mladostnem oddelku. S 1. januarjem 1930 se je uvedel tudi v mariborski kaznilnici i-ski progresivni sistem izvrševanja kazni. Kazen se pričlenja v celici in se nadaljuje v skupnem zaporu, potem v oddelku za svobodnjake in naposled na pogojnem odnudu.

Do 31. decembra 1933 je bilo v mariborsko kaznilnico sprejetih 12.981 obsojencev. Med 627 obsojenci, ki so stali dne 31. decembra 1933 v kaznilnici, je bilo 31 dosmrtnih. Na ubegu se je tega dne nahajalo 12 obsojencev. V preteklem letu je umrlo le 8 obsojencev, med tem ko l. 1918 kar 78 (največ!). Po veroizpovedi je 352 rim. katoli-

Ali potrebujete pomoči? Pokličite mene!

kov, 13 pravoslavni, 2 grška katolika, 11 evangeličanov, 48 muslimanov in 1 brez konfesije. Med obsojenci je bilo 20 Armavtov, 9 Nemcev, 8 Turkov, 4 Madžari, 1 Čeh in 1 Italijan. V letu 1933 je nastopilo kazen 238 obsojencev, izstopilo je zaradi prestane kazni oziroma premestitve drugam 80 kazencev, 74 obsojencev pa je bilo pogojno odpuščenih. Zločini, zaradi katerih izvršujejo ti 238 obsojenci kazen se dele: 99 obsojencev zaradi tavnine, 70 zaradi uboja, 23 zaradi umora, 2 zaradi pripomoči k umoru, 23 zaradi razbojništva, 17 zaradi požiga, zoper javno moralo 8, ponarejanje denarja 6, prevara 4, napravljanje lažnih listin 3, po zakonu o zaščiti države 7. prakočenje silobrana 1 in zoper osebno prostost ter varnost 1 obsojenec. Vsi ti obsojenci so skupno obsojeni na 925 let, 5 dni in 1 dosmrtni.

Samo še danes RUDOLF FORSTER v napetem pomorskem filmu **V SVITU ZORE** ZVOČNI KINO DVOR Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer. Cene 2, 4, 6 in 8 Din

Izložbeni aranžerji v Kranju

Kranj, 22. marca. Odkar je Društvo izložbenih aranžerjev dobilo novo delovo, je takoj pričelo z najzibnejšim delom za strokovno izpopolnitev svojih članov. Aranžiranje izložbenih oken ni tako majhnega pomena, kakor navadno mislimo, saj prav po izložbenih oknih lahko cenimo estetsko kulturo našega trgovstva in s tem tudi vsega naroda, na drugi strani nam pa dobro in okusno urejena izložbena okna tudi izboljšujejo naš okus ter kažejo višino našega trgovstva.

Društvo prireja s podporo prijateljev in raznih naklonjenih mu faktorjev, ki znajo ceniti pomen te stroke, pravkar velik tečaj, ki ga poleg prof. Sase Šantla in inž. arh. Hermana Husa vodijo naši najboljši strokovnjaki, na programu ima pa celo vrsto poučnih izletov, ko si bodo člani ogledali najrazličnejše tovarne in podjetja najprej v Sloveniji, pa tudi po ostali državi ter celo v inozemstvu. Tako je bila te dni velika skupina članov in članic pod vodstvom iniciativnega predsednika g. Culka v Kranju, kjer so udeleženci najprej videli velike tovarne »Jugočeške«, nato si pa ogledali tudi vse, kar nudi Kranj zanimivega v pogledu stroke, in tudi druge znamenitosti tega priljaneza in naprednega gorenjskega industrijskega mesta.

V »Jugočeški« je izletnike prav prijazno sprejel g. inž. Peter Bulič ter jim razkazoval vse podrobnosti in znamenitosti ogromne tekstilne tovarne s 1000 stavbami, barvarno in tiskarno ter 1000 uslužbenici, ki je med njimi nad polovico delavci z vseh strani Gorenjske. Tovarna izdelala 10 milijonov metrov blaga na leto, izdelala bi ga pa lahko še enkrat toliko, vendar je v tovarni hkrati v predelavi blaga za 60 milijonov Din. Prav zanimiva je tudi tovarna škroba, ki jo je v vseh podrobnostih razložil prijazni vodja g. Kubiček ter dodal, da »Jugočeška« zalaga s škrobom vso jugoslovensko industrijo.

Kar se izložbenih oken samih v Kranju tiče, se tudi na njih že pozna blagodejen vpliv ljubljanskega Društva izložbenih aranžerjev, saj tudi v kranjskih trgovinah deluje nekaj obiskovalcev tečajeve tega društva, ki res koristno in požitno deluje za svojo stroko.

SOKOL

— Za ustanovitev sokolske čete v Polhovem gradu. Septembra lanskega leta je bil prirejen k nam propagandni »zlet Sokola«. Vkljuv predpogojem se pa zadeva ustanovitve lastne sokolske čete ni premaknila z mrtve točke, čeprav je v kraju lepo število zlasti nacionalno zavodne mlade to reje na plan! Ne strahimo se! Imamo že fantovski pevski zbor, ki ga vodi šol. vodja nadučitelj g. Starmann z veliko požitnovalnostjo in priznanim uspehom. Pogoj za ustanovitev sokolske čete so dani. Ali naj baš naš lepi planinski kot še vedno ostane brez toplega gnezda viteške organizacije Sokola? Zdravimo se vendar! — Zdravol

— Letno telovadišče novomeškega Sokola. Kakor doznavamo, je končno prišlo do poželani mvd sokolokolnih društev in novomeško občino za odstop parceliranih prostorov nad Loko. Pripravljeni odbor, v katerem so med drugimi inž. Medic, dr. Groa, Matko D., Slapničar, je napravil na-

št za letno telovadišče, ki naj bi znašal okrog 60 kv. metrov z naravnimi tribunami, pod hišo g. dr. Kisla iz Metlike in otroškega igrišča. Na telovadišču bi bilo prostora za okrog 550 telovadcev in okoli 4000 do 5000 ljudi. Umestno bi bilo, da se zamisel čim prej realizira in se da možnost telovadeči mladini, da se vadi na svežem zraku.

Iz Maribora

— Sela odbora Pomožne akcije. Pred dnevi je imel ožji odbor Pomožne akcije v mestni posvetovalnici sejo, ki jo je vodil predsednik mestni načelnik g. dr. Franjo Lipold. Ta je podal poročilo o dosedanjem humanitarnem delovanju te akcije in poudarjal, da je nabrala Pomožna akcija v letošnji zimi 700.000 Din (sedemstotisoč) za pobijanje brezposelnosti. Iz tega sklada je bilo zaposlenih pri raznih javnih delih 177 delavcev, predvsem so to možje z veččlansko družino. Javna in mestna kuhinja pa hranita na račun Pomožne akcije 350 oseb. S tem se beda v mestu pač nedvomno blaži.

— Poročili so se. V preteklem tednu sta se poročila v Mariboru naslednja para: Anton Filipčič, trgovec, in gđc. Ljudmila Gunglova ter Anton Korban, učitelj in magistratna uradnica gđc. Štefka Gernkova. Obilo sreče!

— Aretacija političnega begunca. Te dni je policija aretirala sumljivega Jožeta V. in mu izprašala vest. Pri zaslišanju je izpovedal, da je prekoračil brez dovoljenja državno mejo, ker ga naslednjeje kot politično nevarnega.

— Na stopnicah je padla. V sredo popoldne je nameravala 52-letna šivilja Karolina Kovačičeva obiskati neko svojo znanko na Aleksandrovi cesti. Na stopnicah njenega stanovanja pa je Karolina postala nenadoma slabo, tako da se je nezavestna zgrudila. Pri padcu se je Kovačičeva resno poškodovala in so jo reševalci morali prepeljati v tukajšnjo bolnico.

— Težno dobi železniško postajališče? Na zadnji seji občine na Pobrežju je bilo mnogo govora o železniškem postajališču na Teznu. Občinski odbor je soglasno odobril zagotovilo glede vzdrževanja postajnega poslopja. To zagotovitev je zahtevala železniška uprava in tako je bilo zadovoljeno vsem zahtevam. Vsekakor bo prej ko slej vendarle prišlo do gradnje postajališča, ki je Teznu tako potrebno.

— Ob suknu je bil. Ves potrt je v četrtek javil tukajšnji policiji zidarski pomočnik Ertl Franc iz Maribora, da mu je nekdo ukradel edino suknu, ki jo je imel. Bil je zaposlen v neki hiši na Kamniški cesti. Pri delu je suknu pustil na verandi. Ko se je zidar popoldne vračal z dela, je ugotovil, da mu je neznanec odnesel suknu.

— Fotoamatjeri. Opozarjamo vas na današnji tozadveni inserat v oglasnem delu!

— Mariborski Smučarski klub je te dni polagal bilanco svojega dela v preteklem letu. Klub šteje 75 članov, njegovo premoženje pa znaša 6384 Din. Namestu dosedanjega predsednika Parme je bil izvoljen za predsednika Miloš Gnuš.

— V gozdu ga je zadel kap. V gozdu pri Limbušu so našli 87-letnega prevzitarja Josipa Kampingerja mrtvega. Starček je odšel pred dnevi v gozd nabirat gobe, pa se ni več vrnil. Komisija je ugotovila, da ga je zadel srčna kap.

— Namestu brata napravil izpit. Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča sta se zagovarjala v četrtek brata Ludvik in Albert Lenarčič iz Maribora. Ludvik bi moral namreč pred komisijo banke uprave napraviti izpit za strojničar. Ker je bil pa njegov brat Albert v tej stroki bolj podkovan, je položil na namestu brata izpit Slepjarja je pa prišla na dan. Oba brata sta bila obsojena vsak na mesec dni zapora, pogojno na dve leti.

Iz Škofje Loke

— Volilcem traške občine! Jutri stopite zopet na volišče. Nasprotniki so skušali zanesi v vaše vrste maloletne in zmedo ter so vložili proti zadnjim volitvam pritožbo, ki ji je bilo ugodeno, toda iz formalnih razlogov. Na vas pa je, da znova dokazate, da si ne daste vzeti tega, kar ste si enkrat že priborili. Pojdite zato jutri vsi pogumno in v vesti si svoje dolžnosti na volišče in glasujte za listo vašega uglednega rojaka g. Franca Jelovčana, da bo zmaga to pot še častnejša. Vsi, ki ste se pustili še terorizirati pri zadnjih volitvah, glasujte sedaj popolnoma svobodno za listo JNS, ker se stari časi nikoli več ne povrnejo. Dokazite, da je Poljanska dolina vedno bila v nacionalnem taboru in da hoče tako tudi ostati.

Plesno sportni napredek v Jugoslaviji

Po prvem mednarodnem plesnem turnirju v Ljubljani. — Uspeh naših parov

Ljubljana, 24. marca.

Da je družabni ples zabava, to so trdili že zdavnaj naši predniki in trdijo še danes večinoma vsi ljubitelji plesa, ki se ga poslužujejo v razvedrilo, izražanje razpoloženja in čustev, kot medsebojno upoznavanje, razgovor in doživljanje ter goje s tem le salonsko družabnost. Marsikdo bo pa vprašal, zakaj tudi iz družabnega plesa delamo sport, ko je vendar le v zabavo? Če pa na to odgovorimo z istim vprašanjem, ali ni tudi vsak sport do gotove meje zabava in razvedrilo, moramo postaviti, kolikor se zabava s čistim sportom ne veže, mejo med istimi. Ali ni tudi pri plesu sistematično vežbanje telesa in uporaba njegovih moči in mišic ravno tako važna, kot pri vsakem drugem sportu? Razlika obstoji samo v končnem cilju in v različnosti uporabe telesnih moči. Sportnika, ki goji ples, zanima predvsem ekonomično uporabljanje, obvladnje svojega telesa, kako spremeniti moč mišic v estetske oblike gibanja v okviru ritma godbe in razumevanje za fizikalno pravilno kretanje ter prenašanje težine telesa.

Najvažnejše pri vsem tem je pa medsebojno harmonično gibanje para, ki mora na ta način postati zaokrožena celota z istim nihanjem, ritmičnim gibanjem in muzikalnim doživljanjem. Erotični moment je tu potisnjen v ozadje in na njegovo mesto stopa sportni užitek z željo doseči s sistematičnim vežbanjem popolnost v plemenitih kretanjih za medsebojno tekmovanja. Tako so nastali plesno-sportni klubi, ki stremje za tem, da s prirejanjem turnirjev izpopolnijo svoje družabni ples in dajejo s tem širši plesni javnosti vzgled za čim enotnejše in estetične plesanje.

»Plesno sportni klub Ljubljana« je s svojim turnirjem v soboto 17. t. m. v polni meri dokazal važno kulturno misli, ki jo vrši v naši za ta pokret mladi državi in s tem uveljavlja enakopravnost z drugimi kulturnimi narodi, ki goje ta plemeniti salonski sport.

Uspeh naših parov, ki so se pri tej priliki prvič tako uspešno uveljavili v mednarodni konkurenci, so priznali tudi inozemci v laskavi kritiki in nam s tem dali zadoščenje za uspešno delo. Če primerjamo po-

samezne rezultate tega turnirja, je bilanca nadvse zadovoljiva. Izmed jugoslovenskih parov smo pač vodilni, kajti edini par iz Zagreba se je zamogel povzpeti samo na 3. mesto C skupine (Rupčić — Dancing Club Zagreb). Prvi in drugi v tej skupini sta člana P. S. K. Ljubljana V B skupini so zasedli vsa tri mesta P. S. K. člani in je izpadel par g. dr. Brugger od Rot-Gold Kluba Klagenfurt. Istotako v A skupini in s tem prvenstvo dravske banovine za leto 1934. (g. Seunig — g. Stojković) je zasedel P. S. K. vsa tri mesta ter je izpadel avstrijski par g. Mirmig (Rot-Gold Klagenfurt). V mednar. skupini so pač naleteli naši reprezentanti na nepremagljivo konkurenco izvršnih, že rutiniranih pravkov, ki imajo priliko sodelovati pri večjih turnirjih, kakor pa naši pari. Ali tudi tu nas je častno zastopal naš prvak g. Seunig — g. Stojković in se plešal na 4. mesto vzporedno z Grakškim pravkom g. ing. Wolfof (Blau Orange Club) z enakim številom točk in le nekaj točk za istim naš izvršni par Ahčan — Kukčeva. Razume se, da je bila glavna bitka med prvimi tremi pari, med katerimi se je prvak-zmagovalec g. Skatka-Wennig (Grün Weis Graz) odlikoval s svojo kolosalno-frapirajočo rutino in elanom, ki je posebno zadivlila vse gledalce. Drugi niemu enakovredni par g. Lorenzutti-Berg (Blau Orange Casino Graz) je žel vsestransko odobravanje posebno radi njegove precizne tehnike in umerjenim stilom, ter je zadivil pri reviji v »Emoni« vso prisotno odlično družbo. Tretji par dr. Schreiner-Graefenstein je po zunanosti in splošnem vtisu nadvse ugaal in bi ga lahko nazvali po njegovem preciznem ritmičnem tangu »Krali tanga«. Bil je užitek gledati vse te elegantne pare, ki imajo vsak svoj pokret in korak do potankosti preračunan in uvežban.

Našim parom, ki so se tako uspešno približali temu mednarodnemu razredu, ne nedvomno ta turnir izvrstna šola in če se umeriši skoro kritika avstrijskega časopisa »Tagespost«, da smo z velikim uspehom tega turnirja lahko zadovoljni in da gremo po pravi poti, postati v najkrajšem času močtri, bodo isti imeli z nami pri prihodnjem turnirju trdo konkurenco.

Adolf Jenko

Burno življenje Aleksandra Staviskega

V afero se zapleta Chautemps in Dalamier — Srditi javni napadi na sleparja

Najdba slike z Dubarryjeve gostije je pa senzacionalen dokument. Izpopolnimo prvo kratko poročilo: na nji je višji državni tožilec Cazenavette, ki se drži v najboljšem prijateljskem razpoloženju pod roko z dvema gospodoma — na eni strani ima trgovskega agenta Garfunkla, ki je imel med vojno sitnosti s sodišči, na drugi strani pa vselega Sergeja Alexandra. O dobrem prijateljskem razpoloženju in pristranski intimnosti vseh treh ni moglo na tej fotografiji dvomiti. Istega dne, ko je sodnik Ordenneau sporočil generalnemu prokuratorju, kaj je našel, je bil Cazenavette razrešen svojih funkcij in interniran do nadaljnjega preiskave v zavodu, kamor ga je bilo treba prepeljati,

ker je že začel besneti in groziti.

Trdil je, da se je banketa udeležil samo kot stari prijatelj Dubarryja, s katerim se je seznanil pred 30 leti na Korziki, da pa sploh ni poznal Staviskega, ki je sedel pri mizi na drugem koncu. Vendar pa zapletena operacija, s katero so pajdaši Staviskega spravljali in skrivali to sliko, jasno priča, koliko dokumentarno važnost so ji pripisovali. V najslabšem primeru jim je mogla služiti za hud pritisk na državnega tožilca, ki je bil sicer zelo dobro zapisan in je služil nekaj časa neposredno v pravosodnem ministru.

Najdena slika je bliskovito razsvetlila ono mračno temo, kamor so izginjale vse tožbe, pritožbe, ovadne in protokoli, nanašajoči se na Staviskega. To pa še ni vse pojasnilo, kajti delovanje tega sleparja je bilo preveč kričeče, da bi ga mogel prikriti pravici en sam človek. In nikar ne mislimo, da so opozarjali nanj samo oblasti — Stavisky je bil

neštetokrat napaden tudi javno.

Omenimo en primer, ki je sledil takoj po majskih volitvah leta 1932 in ki je v zvezi z imenom gospoda Sartorija.

Sartori je novinar, toda novinar posebne vrste. Leta 1921 je ustanovil v Toursu majhen dnevnik, ki mu je dal ime »Bonne Guerre« (Dobra vojna). Prvi, ki je začel z njim Sartorijevati, je bil radikalni socialist Camille Chautemps, tisti, čigar spretno ministarsko predstvedstvo se je končalo baš pod pritiskom afere Staviskega. Sartori se je takrat pred 15 leti zelo besno zagrizel v Chautempsa, metal mu je na glavo razne obdolžitve in skoval je zanj zdevke Kamil Kalni. Po zmagi volilnega kartela leta 1924 so se pa vsule na Sartorija tiskovne tožbe

ki so ga popolnoma strle.

Ni se pa udal, temveč nasprotno, odločil se je za pohod v Pariz. V prvi vrsti je pripravil celo številko, posvečeno Chautempsu, ki je bil postal takrat notranji minister. Tajna policija je pa poročala o teh pripravah v Pariz in ko je »Bonne Guerre« izšla, je bila vsa njena naklada 20.000 izvodov na kolodvoru zaplenjena. Sartori je pa našel v Parizu tajno tiskarno in tam je pripravil novo izdajo. Toda nanj so strogo pazili in tudi nova številka

je bila v ekspediciji zaplenjena.

Besneči Sartori noče plačati tiskarni. »Pišite Kamilu naj vam plača!« — s temi besedami vrne tiskarni račun. Notranje ministrstvo res plača račun, obljubi pa Sartoriju, da ga ne bo pustilo iz vida. Na to odgovori Sartori z velikimi lepaki, v katerih naznanja, da izpremeni »Bonne Guerre« v dnevnik. To bo dnevnik, pravi, ki bom v njem govoril samo resnico in samo resnico. Če bom pa tu in tam umolknil, naj mi čitatelji oprostite:

treba je pač živeti.

Toda do dnevnika ni prišlo. Kalni Kamil je obsul svojega spovednika s tolikimi in tako podkrepjenimi tožbami, da je Sartori pobral šila in kopita ter jo popihal v Belgijo. Izgnanstvo je vplivalo na to vročo glavo zelo pomirjevalno. Čez nekaj časa se je vrnil pomirjen s svojim Kamilom in pripravljen celo k prijateljskim uslugam. To pa ni pomnilo, da se je Sartori sprijaznil z vsem režimom. Obnovil je svojo »Bonne Guerre« in jel znova napadati zdaj tega, zdaj onega. Vzeti njegov opozicijski radikalizem resno, bi pomenilo seveda preveč časti za napadalca, ki je znal molčati, kadar se mu je kaj obetalo. Kaže pa, da se nekateri poskusi te vrste prvi hip Staviskemu niso posrečili, kajti 24. maja, torej dva tedna po volitvah, je izšla »Bonne Guerre« z velikim napisom na prvi strani:

Poštenim ljudem! Serge Alexandre, stanujoč v hotelu Claridge, sobe št. 501, 502 in 503, se imenuje Stavisky in je bil zaradi sleparije obsojen pred 13. kazenskim sodiščem.

Temu je bil priključen članek »Slepar Stavisky aretiran v Marly«, kjer je bila podrobno opisana nam že znana aretacija Staviskega. Hayotta in Simonove. Ta številka »Bonne Guerre« je bila brezplačno razposlana vsem poslancem in senatorjem, županom večjih mest in policijskim prefektom.

Obenem je pa še en drug list, in sicer »Payse«, odkril, da bi lahko bil Lepi Alexander imeniten objekt. In otvoril je proti njemu celo bulvarno kampanjo, ki sta se v nji oba lista izpopolnjevala

in podpirala. In prihodnji teden so Parizani zopet čitali z največjimi črkami:

»Izpušeni Stavisky, znan pod imenom Serge Alexander, nadaljuje nezakazano svoje sleparije. Kdaj bo aretiran ta bandit?«

Za vsakega drugega bi bil ta napad, čeprav zahrbtn, pomenil konec. Sergej Alexander je pa ostal miren in ukrenil je svoje. Samo policijska kronika prihodnjih dni je zabeležila, da so izdajatelj lista »Payse« v pretekli noči napadli na ulici trije neznanci in ga v prepiru ubili.

Sartori je izvelel iz tega pametno svarilo. Kampanja se je ustavila. Toda ne za vedno. Med čeki, ki so se našli po smrti Staviskega, je eden, ki se glasi: »Gospod Sartori ... 1500 frankov.« To je, priznamo, kaj

mršavo plačilo za molk v tako debeli zadevi.

In ne smemo se čuditi, da se prično čez leto dni med Sartorijem in Staviskim nova pogajanja. Sartori je sporočil Staviskemu, da namerava priobčiti vrsto člankov o največjem lopovu Pariza in njegovi bandi, da bi pa lahko potlačil to zadevo za okrogel milijonec frankov. Med brati, da je tako odkritje vredno toliko.

Stavisky je povabil Sartorija na sestanek v ulico Blanche. Tam ga pa ni čakal Stavisky, temveč njegov tajnik Romagnino in njegov faktotum Pigaglio.

— Vi ste gospod Sartori, če se ne motim, — ga je nagovoril Romagnino. In komaj je Sartori priklimal, že je dobil v čeljust udarec, ki je pričal, da je Romagnina vezbal bivši mojster Evrope Niemen. Sartori je poskusil braniti se, pa jih je dobil,

da se je kar kadilo iz njega.

Ko se je pa afera zaradi utrujenosti obeh ustavila, je imel Sartori v roki gumijast in jeklen pendrek.

— Tega sem iztrgal Romagninu, — je izjavil Sartori preiskovalnemu sodniku.

— Ne, potegnil ga je iz žepa in navlil z njim na Romagnina, — sta izjavila Romagnino in Pigaglio.

Kako je bilo, se zaenkrat ne da povedati. Sartori je naperil proti obema tožbo, ki pa pri sodniku Fougeryju še ni končana, kajti Pigaglio roma sedaj od sodišča do sodišča zaradi svoje udeležbe v zaključnih sleparijah Staviskega. Tretjo tožbo je pa sodnik Fougery že odpravil. To je bila tožba Staviskega, naperjena proti Sartoriju zaradi izsiljevanja. Sartori je bil oproščen, ker tožitelj zaradi samomora ni prišel k prvi obravnavi.

Katera bo druga Greta Garbo

Na sliko vidimo skupino bodočih filmskih igralcev Hollywooda, katere vse upajo, da postanejo slavne.

Zanimivosti iz Turčije

V novi moderni Turčiji imajo mnogo zanimivih novotarij. V anatolskem mestu Tarsu so mesarji podražili meso, pa so se uračunali, kajti prebivalstvo je začelo stavkati in že dober mesec nihče ne kupuje mesa, tako da so mesarji že vsi obupani in bodo morali cene zopet znižati. Turška vlada je sklenila, da morajo eksekutorji nositi lepe uniforme, ker je prepičana, da jih bo potem prebivalstvo bolj spoštovalo in morda tudi ubogalo. Eksekutorji bodo opravljali svoj posel v svetlosivih, krasnih vojaških bluzah in jahalnih hlačah, pestro okrašenih in narejenih po zadnji modi. Vlada misli, da se trdovratni zaostankarji ne bodo mogli upirati tako lepi uniformi in bodo z večjim veseljem plačevali davke kakor doslej.

Prodajalec vode v Carigradu Tevabil je imel mlado ženo, ki je bila vedno preveč vitka. Njen mož je pristal na sklep svojih dveh prijateljev, da bi prodal ženo. Kupčijo so res sklenili in Tevabil je dobil za svojo suho ženo debel plašč. Kazalo je, da je zamenjava dobra, kajti mož je delal v novem plašču mnogo boljše kupčije kakor prej. Prijatelja sta pa kmalu spoznala, da sta sklenila slabo kupčijo, napadla sta Tevabila in mu prebrala vrat.

Od proglasitve republike se vlada energično bori proti lesenim ograjam, ki naj bi zakrile mimoidočim lepoto haremskih žen. Toda vsi njeni prostori in vse njene prepovedi nič ne pomagajo, kajti Turkom je menda več ležalo na lesenih mrežah, nego na haremu samem. Mestna uprava v Carigradu je odredila, naj policija tudi proti volji lastnikov odstrani vse mreže in ograje. Tako se bodo turške žene zdaj lahko pokazale javnosti v vsej svoji lepoti.

Dirka raka

Deček trenira na obali Kalifornije venkega raka za dirko

Usoda visokega ruskega plemstva

Člani ruske carske rodbine so se razkropili po vsem svetu, kolikor je ostalo živih, in večinoma so ljudje že pozabili na nje. Rodbina kneza Jusupova, ki je spadala med najbogatejše v Evropi, je prišla skoraj na beraško palico. Člani carske rodbine žive večinoma v New Yorku, Parizu in Londonu. Sedanjim poglavar rodbine Romanovih veliki knez Ciril še vedno računa s prestolom. Živi v St. Briacu blizu francoskega mesta Dinard; denarja sicer nima mnogo, pač pa nastopa kot visok plemič. Manj srečen je veliki knez Grigorij, ki se mudi kakor velika kneginja Marija v Ameriki. Uslužben je pri neki dekoracijski tvrdki. Knez Sergej Obolenski se je zženil v Ameriki z Alice Astorjevo, pa se je kmalu ločil in poročil baje še bogatejšo Američanko. Godi se mu bolje, nego velikemu knezu Vasiliju, ki prodaja v Ameriki parfume. Knez Pavel je zaposlen v newyorški pisarni Cunard Line. Velika kneginja Ksenija se je omožila z ameriškim milijonarjem Leedsom, pa se je tudi kmalu ločila.

V Londonu živi velika kneginja Zija in Nadežda. Prva je poročena z bogatim Haroldom Vernherjem, druga pa z nečakom angleškega kralja, lordom Milfordom Havenom. Kneginja Marija Barjatinska se preživlja v Londonu s silkanjem modnih vzorcev. Knez Vladimir Galicin ima v Londonu trgovino s starinami. V bližini ima trgovino kneginja Trubecka, čije sin Grigorij se preživlja kot pianist. Mati kneginje Jusupove velika kneginja Ksenija stanuje v hišici v parku v Windsoru, ki ji jo je podaril angleški kralj. Njeni sinovi žive v tujini in si morajo s trdim delom služiti kruh. Princ Nikolaj Galicin se je oženil z neko Angležinjo in živi razmeroma dobro. Samo veliki knez Dimitrij ima toliko denarja, da lahko nastopa kot knez. Zdej se mudi v Londonu, kjer mu izkazujejo kraljevske časti. Večina članov ruskega dvora, ki živi zdaj v Londonu, je prišla tja preko Pariza brez belica v žepu. Usoda je vsem enako nemila.

Grozen zločin blaznega očeta

Posebni poročevalec »Corriere della Sera« poroča iz New Yorka o strašni tragediji v družini moža, ki so ga nedavno izpuščili iz umobolnice kot izlečenega. Gre za 31-letnega Johna Mac Hala, ki je bil nad leto dni v umobolnici, končno so ga pa poslali domov, misleč, da je že zdrav.

Te dni, ko je bila žena spravila otroke spat in je odšla po opravkih v mesto, je pa začel mož znova besneti. V kuhinji je našel kladivo in razbil z njim glavo svojim štirim hčerkam, od katerih je bila stara najstarejša 4 leta, najmlajša pa 8 mesecev. Mater je čakal grozen prizor. Dva otročička sta bila že mrtva, dva sta pa baš umirala. Na tleh je ležalo okrvavljeno kladivo. Blazni mož je po zločinu brez sledu izginil.

Različne narave.

— Jaz sem vse življenje jedel samo meso in zato sem močan kakor konj.

— Meni to ne more biti dokaz. Jaz jem že 30 let ribe, pa še vedno ne znam plavati.

Pri fotografiji.

— Ali boste dali svoje otroke počivati?

— Hvala, saj bodo sami spali.

Goebbels otvarja leipziški velesejem

Nemčija na poti okrevanja — Druga glavna ofenziva proti brezposelnosti — Optimizem in veselje do življenja

Ljubljana, 24. marca. Otvoritev letosnjega pomladnega velesejma v Leipzigu je bila posebno veličnava, ker je hotel hitlerizem pokazati nemškemu narodu in zunanjemu svetu, da je njegova glavna skrb gospodarski preporod Nemčije. In to se mu je v glavnem tudi posrečilo. Naor en sam mogočen val je zdaj Nemčija, val, ki odnaša nesrečno Viljemovo dedščino in izpodjeda temelje sistema pruskega korporala. Ta val je začel butati tudi ob leipziški velesejem in že letos si videl na njem vse znake velikega, morda epohalnega, morda pa tudi fatalnega poskusa ozdravit hirajoči gospodarski organizem ne s smrtno nevarno operacijo, temveč z injekcijo seruma, ki sta ga predvidno sestavila nacionalna samozavest in s kapitalizmom pobrateni socializem. Ta serum je plod strahu in groze pred diktaturo proletarijata in zaenkrat učinkuje zelo dobro. Nemčija je na poti okrevanja, konsolidacije. Na vprašanje, kaj bo, če se hitlerizem posreči postaviti tega velikega evropskega bolnika zopet na trdne roge, ne najdejo odgovora niti najdalekovidnejši diplomati in politiki. Najbrž bi ne zali odgovoriti nanj niti možje, ki Nemčijo zdaj vodijo. Hitlerjeva Nemčija je v tem pogledu sfinca in njena zagrojenost je vsak dan mračnejša.

Velesejmi v Nemčiji so zdaj podrejeni državnemu propagandnemu ministru in tako je prišel otvoriti leipziški velesejem namenoma minister dr. Goebbels sam. V ne-

deljo 4. t. m. je bil Leipzig že zgodaj zjutraj ves na nogah, ves prazničen, ves v hitlerjevskih in državnih zastavah. Črno-bedeče zastave so med hitlerjevskimi povodi v veliki manjšini. Kamorkoli se ozreš, vihrajo rdeče, krvavo rdeče zastave prerjene Nemčije, sredi njih pa črn ključasti križ, podoban ostrim krempljem ptice-roparice. Ali si morete misliti še močnejši, zgovornejši simbol? Neprerušana veriga avtomobilov se pomika po vseh ulicah, vodečih na prostrano razstavišče velike tehnike in gradbene razstave blizu slovitega spomenika bitke narodov. Po hodnikih pa teko potoki pešcev ter se zlivajo pred obema glavnima vhodoma na razstavišče na mogočno reko, ki kmalu zalije vse prostranstvo med glavnimi razstavnimi poslopji v nestremnem pričakovanju popularnega ministra.

Za red in varnost skrbje vzorno poleg redarjev hitlerjevske čete v rjavih in črnih uniformah Kot tulcu ti ne more nihče zametiti, če prvi hip misliš, da imaš pred seboj vojake brez pušk. Nove lične uniforme, rjavi škornji k rjavim in črnim črnim uniformam, pa sami mladi, zdravi, krepki, dobro razpoloženi fantje in moške. Nebo te ti šine v glavo misel: Kje neki imajo spravljeno orožje? Če ga zaenkrat še nikjer nimajo, so pa polni navdušenja in ognja spon rešene, kvišku stremee domovine. A to je ostro orožje, samo znati je treba prav obrniti ga. Ullice, po katerih se bo peljal Goebbels s spremstvom, so goste posejane z redarji in deloma obrobene s hitlerjevskimi četami. Nikjer pa ne vidiš tistega brezglavega prerivanja, beganja, kričanja in zmerjanja navadnih zemljanov, ki je tako značilno za mnoge druge države ob takih prilikah. Može ki jim je poverjena skrb za javno varnost so tu mirni, samozavestni, prepričani, da se ne more nič zgoditi.

Prepočasni sem hodil in zato sem se šele v zadnjem hipu preril skozi množico radovednežev pred veliki paviljon, kjer je bila v ogromni razstavnici dvorani že zbrana elita domačega sveta in tujih gostov. Prijazno so me prosili, naj počakam samo toliko, da pride minister, potem se mi pa takoj odpro vrata v dvorano. Dolgo itak ni bilo treba čakati. V naslednjem hipu se vsa množica zgane, začujejo se rezka, na vojaška spominjalača povelja, zadone heliklici in že se ustavi pred paviljonom velik avto, poln policistov, za njim pa takoj krasna limuzina, iz katere izstopi skromen, na desno nogo šepast mladenci nizke, drobne postave, črni, gladko nazaj počesani las, ozkega, podolgovatega obraza, ostre, nekoliko naprej strleče brade in neproporcionalno visoke, malo poševno stoječe zgornje ustnice. Če bi mu zakril brado in usta, bi ga na prvi pogled prav lahko zamenjal z našim Antonom Podbevškom, ki mu je po postavi in obliki glave Goebbels skoraj dvojniki. Ne vam pa, če sta si tudi sicer kaj podobna. Tak je Goebbels. V navadnem impregniranem plašču in fantovskem klobuku je stopil pred zbrane dostojanstvenike in segel vsakemu posebej v roko. Nisem se mogel iznebiti misli, ko sem gledal to pozdravljanje, kako neki se počutijo visoki gospodje stare Nemčije, ko morajo z dolžnim respektom stiskati roko temu na videz tako neznanemu mladniku.

Potem pa v ogromno dvorano. Halle 20 Svečana otvoritev prvega drž. splošnega velesejma v Leipzigu. Hitler je namreč dal leipziškemu velesejmu vsedravnih značaj in s tem si je njegov pokret močno utrdil položaj v mestu, kjer je več let v hrala na mestni hiši rdeča zastava. Gospodarji leipziškega občinskega sveta so bili namreč marksisti. Kakor da si prišel v veliko remizo, se ti zdi, samo da je vse lepo in da vidiš na pročelju mogočna rdeča zastava s ključastim križem orjaških obsegov. Na odru in pred orodjem kar mrzli fotografirani filmskih operaterjev, ki ne prestanjo love Goebbelsa, zdaj od te zdaj

od druge strani. Predsednik velesejskega urada, naš znanec dr. Raimund Köhler, že govori o pomenu velesejma in navede dolgo vrsto statističnih podatkov, fotografija ga pa ne vidi v množici povabljenih ga komaj sliši. Vse napeto pričakuje, kdaj bo stopil pred tri mikrofone junak dneva Goebbels.

Končno zaključil dr. Köhler svoje obširno priredovanje. Težko pričakovani trenutek je nastopil. Vihar navdušenja, dvorana zadoni, v bobneji simfoniji heliklicev, cel gozd rok se izproži posebno v hitlerjevski pozdrav. In prvič, a morda tudi zadnjič v življenju dvignem roko tudi jaz, ker me veže takt. Nekam neodločno in nerodno, tudi ne tako visoko, kakor drugi, a vendar. Goebbels začne govoriti.

»Može narodno socialistične revolucije, ki so prišli 30. januarja 1933 na krmilo, so prevzeli od svojih prednikov strahotno dedščino.« Govori mirno, brez občajnega patosa revolucionarnih govornikov, brez gestikuliranja, brez vsakih pretenzij na zunanji efekt. Skoraj bi dejal, da predava izbranemu avditoriju o naporih hitlerizma iztrgati Nemčijo iz okovov premaganega. Govori o novih metodah, o vodstvu države, o problemu brezposelnosti. Pravi, da v času, ko so bili milijoni ljudi ogroženi v najvitalnejših pogojih svojega gnetnega obstanka, ni bilo kdaj debatirati in eksperimentirati. Napočila je bila namreč ura, ko je bilo treba delati in rešiti odločilno vprašanje nemške gospodarske krize s kakršnikoli sredstvi.

Govoril jasno, razločno, izgovarja čisto vse končnice, kar te preseneči, ker sicer v Leipzigu skoraj ne sreča človeka, ki bi ne govoril in dialektu.

Pravi, da bistvo smotne ureditve nacionalnega sožitja in nacionalnega razvoja ni v organizaciji, temveč v ljudeh, ki lahko šele dajo zakonom organizacije resničen in pameten smisel. Seže po številkah. Pravi, se je posrečilo znižati število brezposelnih v Nemčiji v enem letu (od konca januarja 1933 do konca januarja 1934) od 6.010.000 na 3.770.000, torej za 2.240.000. Proizvodnja in promet strojnih tovarn sta znašala v januarju 1933 okrog 80.000.000, v decembru 1933 pa okrog 140 milijonov. Lani je bilo zkrajenih 200.000 novih stanovanj, ali okrog 40.000 več, nego predlanskim. Kontroliral teh podatkov seveda nisem. S povzdiženim glasom napove novo veliko ofenzivo proti brezposelnosti, ki jo otvori vlada skupaj z nemškimi gospodarstvom z začetkom pomladi. Na mesto ohromljujočega pesimizma, pravi, je stopila verujoča samozavest, pogumno veselje do življenja in posledno, pomorno oblikovanje življenja. In zaključne besede: Če stoji vlada in ljudstvo zvesto ramo ob rami, kje bi bila nesreča, ki bi nas mogla omajati v naši hladnokrvnosti?

Lepe, bodrilne besede, morda preveč optimistične, a vendar dovolj trezne in premišljene, da so jih sprejeli s toplim odobravanjem celo preračunljivi predstavniki solidnega nemškega gospodarstva. Goebbels, najmočnejši praktičen ideolog hitlerizma, nemški Buharin, je govoril. In med govorom so ga fotografirali zopet pridno lovili od vseh strani. Tudi dekor mora biti. Majhen mož in tako velike besede! Kdo bi si mislil.

Velesejem je bil otvorjen in počasi smo se razšli. Zaviš sem v restavracijo na sejmšču k obedu. »Heute ist Eintopfgericht,« mi pravi natakar. No, pa dajte ta vaš Eintopfgericht, mi odgovorim. Pri nese mi juho in kosček govejega mesa v nji. To je ves obed. Stane pa poldrugo marko ali v našem denarju 28 Din, a poleg tega sem moral plačati za Winterhilfe še 20 pfenigov. Samo ena jed za obed je obvezna enkrat v tednu za vsa Nemčijo, za javne lokale in privatna gospodinjstva, kar se pa prihrani pri tem, gre v državno blaginjo za lajšanje bede, zlasti brezposelnosti. In ta Eintopfgericht je vrjel že težke milijone.

Ko sem se vračal po več kot skromnem obedu domov, sem zvedel, da pride v torek v Leipzig najbrž Führer sam k polaganju temeljnega kamna za Wagnerjev spomenik. To vest so skrbno prikrivali, znana je bila samo vodstvu nacionalno socialistične stranke, visokim funkcionarjem in pa novinarjem seveda, ki morajo že po poklicu vse prvi zvedeti. A prihod Hitlerja pomeni tudi za Leipzig dogodek prve vrste.

Toda vmes imamo še ponedeljek in če ne bo drugače, stopimo mimogrede k spomeniku bitke narodov.

Jože Zupančič.

Iz Višnje gore

Sreski kmetijski referent g. Sušteršič je v sredo priredil zanimive demonstracije o sajenju in negi sadnih mladik za Višnjo goro in okolico pri g. Ahlinu, posestniku v Dednem dolu. Zelo jasno, točno in strokovno podanimi demonstracijam so z zanimanjem sledili navzoči, saj pa je g. referent povedal in pokazal mnogo takega, kar naš človek sicer ve in pozna, pa si ne upa po samo teoretičnih navodilih uporabljati, dokler ni videl tudi praktične izvedbe. Nujna je potreba našemu kmetu, da v teh tudi zanj tako težkih časih, kolikor možno izrazi pridobitnost zemlje, da povšaja njen donos, kar lahko stori baš v sadjarstvu brez kakršnihkoli velikih žrtev, samo z vestnostjo in zanimanjem za stvar samo.

Udeležba je bila sicer piča, toda navzoči so vsi z vneto objubil, da se hočejo v bodoče ravnati po besedah g. referenta da pa tudi pridobe od njegovega prihodnjega obiska, ki ga nam je objubil v času pomladanskega škropljenja, čim več novih interesov.

Demonstracij so se udeležili tudi učenci obeh višjih razredov nar. šole iz Višnje gore z g. upraviteljem Okornom in gospo Hötzlavo.

Sokol, kakor že poročamo, priredi v nedeljo veseljelo »Špansko muho« in vabi še enkrat k udeležbi, zlasti prijatelje iz sosesčine.

V šoli.

Učitelj: Mihec, imenuj nam ptička, ki ne živi več.

— Kanarček, gospod učitelj. Včeraj ga je nam pohrustala mačka.

— Torej ti si ustrelil psa lorda Helmutha? — je vprašal.

RAZPRODAJA!

KLOBUKI MODNI DIN

29

IZ ZAJČJE
DLAKE

Din

98

SAMO
KRATEK
ČAS!

Pomlad
prihaja!

Oglejte si
ravničar
došle no-
voš!

A. & E.
Skabernè
Ljubljana

Do preklica jemljemo v račun tudi
knjižice prvovrstnih denarnih zavodov

**POCENI — KRIZI PRIMERNO
ZA MALO DENARJA NOVO OBLEKO!**
ako prinesete staro v naše sprejemališče za barvanje in sna-
ženje, VOSNJAKOVA ULICA ŠT. 4 (prejšnja cesta na Go-
renjski kolodvor).

v krojačnico PREZELJ

kjer se prevzema za TOVARNO WAGNER, RADOVLJICA.
Vsa oblačila se lepo popravijo in elegantno zlikajo.

Če si kupec za kolo, kupi le novo

PUCH
CHROMIRANO KOLO

ki ti ne rjavi in imel ga boš 10 do 20 let.

Dobiš ga le pri trvdki
IGN. VOK, LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica, ali v podružnicah v Kranju
in Novem mestu. 2969

Vsak

BO KUPIL
KER SMO POCENI
KOT ŠE NIKOLI

Moški čevlji Din **75.-**

Ženski čevlji Din **59.-**

Otroški čevlji Din **16.-**

VSI Z USNJENIM PODPLATOM

Ant. Krisper
LJUBLJANA

Mestni trg 26 Stritarjeva ul. 1—3

ZA POMLAD

Zakaj TIVAR OBLEKE?
Zato, ker so lepe, dobre in

cenene.

Izdelujemo obleke

ZA VSO DRUŽINO

Prosimo vas, da se o tem pre-
pričate v naših prodajalnah.

TIVAR

O BLE KE

MALI OGLASI

V vseh malih oglaših velja beseda 50 para, davek Din 2.—
Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.—
Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znam-
kah. — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba
priložiti znakko. — Popustov za male oglašje ne priznamo

SLUŽBE

SLUŽKINJA
srednjih let, poštena in pridna,
ki zna kuhati, vešča vseh hiš-
nih del in pripravna za k ma-
lemu otroku — se sprejme s
1. aprilom. — Naslov v upravi
»Slov. Narod«. 1341

POSTREZNICO

iščem za popoldanske ure. —
Vprašati: Svabičeva ulica 15,
L., levo, vrata 42. 1300

SOBOSLIKARSKEGA

POMOČNIKA
zmožnega samostojno delati —
sprejemem. — Ponudbe pod
»Zmožen 1321« na upravo »Sl.
Naroda«. 1304

PLETILJE

za »links, links« stroj sprejme-
mo za takojšnji nastop. — To-
varna »Zlato janec«, Zagreb,
Sermazeva ulica 4. 1304

GOSPODICNA

postavna, z doto 170.000 Din,
želi poročiti boljšega posestni-
ka (najraje v mestu), trgovca
ali drž. uradnika od 34 do 58
let. — Resne ponudbe s polnim
naslovom na upravo »Slov. Na-
roda« pod »Dobra partija
1307«. 1307

PRODAMI

NAPRODAJ
dobro ohranjen mali tovorni
Fordov avtomobil, takoj upo-
rabiljiv. — Vprašati: Gostilna,
Frankopanova 39, Maribor. 1326

OTROŠKI VOZIČEK

globok, dobro ohranjen, napro-
daj. — Gregoričeva ulica 12 v
lokalu. 1340

OREHOVA JEDRCA

in cele orehe nudi — Sever &
Komp., Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta 5. 1335

MOŠKO KOLO

»Waffenrad« poceni prodam. —
Sv. Petra cesta 76. 1318

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

Reklamne cene!

CENEJE KOT PRI RAZPRODAJI dobite moške srajce, kra-
vate, nogavice, rokavice, damske plašče ter drugo manufak-
turno blago le pri

TOMŠIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38

Fotoamaterji!

Obiščite predavanje znanega nemškega strokovnjaka v
malih slikah g. A. Baumanna od trdke Leitz o napredku
v Leica fotografiji, kakor tudi o novem Leica barvnem
postopku, ki bo

28. t. m. ob 20.30.

Vstop prost. — Vabila se dobe v vseh foto-trgovinah.
Predavanje se bo vršilo v dvorani Zadržne gospodar-
ske banke.

SADIKE BRŠLJINA

okoreninjene, trdne, poceni
prodam. — Pisma pod »Bršljin
1331« na upravo »Slovenskega
Naroda«. — Istotam je tudi
naslov.

GORENJSKI SEMENSKI

KROMPIR »ROZNIK«
najrodovitnejši in popolnoma
zdrav, dobavlja — Kmetijska
okrajna zadruga v Kranju. 1306

STANOVANJA

ENOSOBNO STANOVANJE
s pritliklami blizu centra —
iščem za 2 osebi za maj. —
Ponudbe pod »Komfort 1305«
na upravo »Slov. Narod«. 1305

DOPISOVANJE

POSREDOVANJE
vestno, hitro in uspešno na te-
melju dolgoletne prakse! Iz-
vrstne ponudbe (tudi iz Jugo-
slavije) za dame in gospode.
Sporočite svoje podatke in za-
hteve zavodu za posredovanje
ženitev: Gizela A. F. Kraus Bu-
dapest V., Arani Janos 34. —
Dopisovanje v srbohrvatskem
jesiku. — (Za odgovor priloži-
te 10.- Din v znamkah.) 1100

NEDREMIČNINE

HIŠICO
z dvema sobama, njivo — pro-
dam na obroke. — Ponudbe na
podružnico »Jutra« v Novem
mestu pod šifro »Hišica 1329«. 1329

GLASBA

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke
od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Be-
sendorfer, Steinway, Förster,
Petrof, Höpfl, Stigl original.
ki so nesporno najboljše! (Lah-
ka, precizna mehanika.) Pro-
daja jih izključno le sodni iz-
vedenec in bivši učitelj Glas-
bene Matice

Alfonz Breznik

Podrova cesta št. 7
Velikanska zaloga vseh glasbe-
nih instrumentov in strun

JAFFA POMARANČE

sladke in sočne, v prvovrstni
kakovosti, prodaja

Gospodarska zveza,
LJUBLJANA, Tyrševa cesta

POHISTVO

moderno (orehove korenine) iz
trdega in mehkega lesa ter ku-
pinjske oprave dobite po znižanih
cenah pri — Andlovic, Ko-
menskega ulica 34. 1274

HRANILNE KNJIZICE

kupujemo in prodajamo ali da-
mo na iste posojilo Kulantni
pogoji. PUCKA ŠTEDIONA.
ZAGREB. — Naš zastopnik za
Dravsko banovino: Rudolf Zo-
re, Ljubljana, Gledališka ulica
št. 12, na katerega se je obr-
niti. 13/T

KROJASKI MODNI ATELJE

J. JELOVŠEK

LJUBLJANA, Kongresni trg 8,
I. nadst. (poleg Kina Matice)
se priporoča za izdelavo oblek,
površnikov in sukenj vseh vrst,
Moderen kroj. Solidna izdelava.
Cene zmernne.

IVAN KACIN

tvornica glasovirjev in harmo-
nijev, Domžale (Ljubljana). —
Izdelana glasbila vedno na za-
logi. Novi pianini od 10.000.—,
klavirji (dunajska mehanika)
za 20.000.—, angleška 25.000.—,
harmoniji od 2000.— dinarjev. —
Popravila, uglaševanje, prenov-
ljenje, zamenjava starih glas-
bil; izposojevanje — oddaja tu-
di na obroke. — Zahtevajte ce-
nik. 1185

**RESTAVRACIJA »FRANKO-
PANŠKI DVOR«**

priredi v svojih na novo okra-
šenih prostorih

VESELICO

s plesom brez vstopnine. —
Novodošla vina, dobra jedila po
zmerni ceni. — Zato vsi na ve-
selico, kjer se boste zabavali
do židane volje. — Se priporo-
ča **UKMAR.**

Tudi Vaša
obleka
bo kakor
nova,

ako jo pustite kemično čistiti
in barvati v tovarni

JOS. REICH

LJUBLJANA,

Poljanski nasip št. 4-6

Pralnica — svetilniškalnica

OGLAŠUJTE

V »SLOVENSKEM NARODU«
VSAKA BESEDA V MALEM
OGLASNIKU STANE SAMO
50 PARA IN OGLASNI DA-

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih
vozičkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šival-
nih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVSKA CE-
STA ŠT. 4. — Najnižje cene! Ceniki franko!

TE DEN MOŠKE MODE

Kamgarne, flanele, fresco za moške obleke,
double trenchcoats za površnike in plašče

Angleški in domači proizvodi
že od Din 98.— naprej

najboljši vzorci — ogromna izbira za fino
perilo, moderni triclini, popelin, twist itd.

ZA SRAJCE
razstavljeno v 10 izložbah.
Ogled in nakup pri nas vam bo užitek!

Specialna trgovina
NOVAK — LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 15
(PRI NUNSKI CERKVI)